Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 8 (263)	ГОД VII	БЕЛАСТОК 25 ЛЮТАГА 1962 ГОДА	ЦАНА 60 ГР.

СЯБРЫ САВЕЦКАЙ ПЕСНІ

Аляксандр Каліноўскі

11 лютага канцэртная зала Ваяводскага праўлення Таварыства польска - савецкай дружбы не магла змясціць усіх, якія хацелі прысутнічаць на ваяводскім фінале конкурсу на найлепшае выкананне савецкай песні.

Цесна было не толькі ў глядзельнай зале. Часам і сцэна запаўнялася да апошняга месца юнымі выканаўцамі «Брадзягі», «Далеко, далеко» ці «Вечару на рэйдзе». Гэта выступалі школьныя хоры; два з іх — са школы ў Замброве і школы № 22 у Беластоку — лічылі некалькі дзесяткаў асоб.

Хор школы №22 у Беластоку

8 малых вакальных калектываў паланіла гледачоў не толькі спевам. але таксама акампаніяментам, колерам убораў, як, напрыклад, вакальны калектыў з Курашава, які сходзіў са сцэны пад бурныя апладысменты і просьбы аб біс.

Час ад часу месца калектываў займалі маленькія постаці салістаў. Тады — знаёмыя мелодыі ў дрыжачым, дзіцячым голасе набіралі асаблівага выражэння.

Нялёгкае заданне мела журы конкурсу, якое пад кіраўніцтвам Марыі Кульчыцкай, старшыні Камісіі культуры пры ТПСД павінна была падвесці вынікі.

Цяжка было зрабіць баланс дзіцячага энтузіязму ў знаёмстве і любві савецкай песні, мелагыйнай, шырокай як стэп, чыстай як душа яе творцаў — савецкіх народаў.

У групе хораў I месца заняў хор са школы № 22 у Беластоку (дырыжор Людміла Панько). II месца — хор са школы ў Граеве.

У групе малых вакальных калектываў I месца заняў дуэт са школы ў Алецку Малым, а II — трыо са школы ў Алецку Вялікім.

У групе салістаў з падставовых школ I месца заняла 12-гадовая вучаніца з Цеханоўца Эльжуня Пухач («Вечар на рэйдзе»), II — Малгося Недзведзкая з Высокага Мазавецкага.

У групе салістаў сярэдніх школ I месца атрымала Анна Чэмель (Школа адзежовая ў Беластоку), II — Збігнеў Ткачук (II Агульнаадукацыйны ліцэй у Беластоку).

У групе дарослых найлепшымі былі Люба Томчык і Станіслава Піўко. А з мужчын — Аляксандр Каліноўскі, які таксама з прыроднай красамоўнасцю аб'яўляў малады адэптаў эстрады, і Гжэгож Панькоўскі.

Спецыяльныя ўзнагароды атрымалі жаночы квартэт з Курашава і трыо з Агульнаадукацыйнага ліцэя ў Ганёндзу

На шмат цёплых слоў заслужыла Ваяводскае праўленне ТПСД за арганізацыю гэтага мерапрыемства, а Кураторыум і прафсаюзы за дапамогу ва устанаўленні ўзнагарод. Дасягненні маладых сяброў савецкай песні з'яўляюцца таксама дасягненнямі і настаўнікаў, якія ўлажылі шмат працы ў падрыхтоўку калектываў. Хоць шмат песняў былі зацяжкія на магчымасці дзяцей — трэба было выбраць дзіцячыя песні, у крайнім выпадку для тых наймалодшых, цэласць аднак выпала надзвычай прыемна.

В. МЛЫНЬЧЫК

Здымкі аўтара і Г. Рагазінскага

Эльжуня Пухач

Калектыў з Курашава

Малгося Недзведзкая

Люба Томчык

У НАШАЙ ГАСПОДЗЕ

Мы звярнуліся да аддзела гандлю прэзідыум ВРН у Беластоку і гандлёвага кантролю, каб зрабіць супольны рэйд па вясковых гасподах. І вось наша экіпа знаходзіцца ў камандзіроўцы.

У Беластоцкім ваяводстве зараз існуе 104 вясковыя «Бары» і «Гасподы», а нашыя, так сказаць, страўнікавыя магчымасці ўсё ж такі агранічаныя, дык не можам гэтых усіх месц наведаць. Тады агранічымся да некаторых.

НА НАШАЙ ТРАСЕ ЗАБЛУДАЎ

Несумненна многія нашыя чытачы памятаюць былую Заблудаўскую гарэлачную «кнайпку», дзе апрача гарэлкі, «духмяных» селядцоў і тухлых яек, нічога не можна было падарожніку атрымаць. Такая «слава» Заблудаўскай гасподы перайшла ўжо ва ўспамін. Дзякуючы намаганням мясцовага насельніцтва і клопатам Заблудаўскага ГС, у Заблудаве пабудавана новую гасподу. У сучаснай Заблудаўскай гасподзе сапраўды ўсё па-новаму. Чыстата тут відавочна не толькі на прасторных залах сталовай. Яе бачыцца і ў кухні, і ў кладоўках, і нават там, дзе мыецца пасуду і чысціцца агародніну і бульбу. Буфет гасподы багаты разнароднымі свежымі ды апетычнымі закускамі. Меню гасподы даволі разнастайнае. Тут нават можна выпіць шклянку «чорнай», якой не сароміліся б беластоцкія кафейныя. Кантрастам у Заблудаўскай ГС ёсць яшчэ некалькі пастаянных наведвальнікаў былой «кнайпкі». Яны, як звычай, таўкуцца пры буфеце, ледзь на нагах утрымоўваючыся, адначасова псуючы пачуццё эстэтычнай задаволенасці прысутным. На нашу думку каральная калегія магла б іх давесці да парадку. Але і абслуга гасподы магла б ім адказаць продажу алкаголю. Ну і яшчэ адно пажаданне. Ці нельга было б рэманентаў, якія часта праводзяцца ўдзень (господа тады замкнутая), рабіць вечарам, пасля закрыцця гасподы?

(Працяг на стар. 4)

Сумная праўда аб Конга

Чомбе ведаем ужо як арганізатара замаху на жыццё прэм'ера Лумумбы, як таго, які разбівае адзінства кангалезскага народа, як наёмнага агента Уніён мінер і крывавага ката найбольш шматлікага кангалезскага племені — Балуба. Нядаўна свет пазнаёміўся з ім у яшчэ адной нечаканай і непраўдападобнай ролі. У час спрэчак у парламенце Катангі Чомбе паказаў сябе заўзятым ворагам... амерыканскага капіталу. Ён зусім адкрыта сказаў: «Гэта не ААН, а амерыканскія капіталісты з'яўляюцца віноўнікамі падзей у Конга. Гэта яны хочуць задушыць Катангу і выціснуць нашую медзь з сусветнага рынку». Цяжка гэтаму выказванню запярэчыць, аднак слухайце далей. Чомбе падкрэсліў, што ААН жадала б заняць прамысловыя аб'екты і руднікі выключна «у імя даходаў амерыканскіх капіталістаў». Досталася Амерыцы, няма што. І гэта яшчэ з таго боку, з якога яна найменш спадзявалася.

Слухачам здавалася, што так вострую прамову напісаў Чомбе пад дыктоўку сваіх апекуноў з Уніён мінер, г. зн. капіталістаў Бельгіі, Францыі і Вялікабрытаніі. Яны ж, з'яўляючыся галоўнымі ўласнікамі ўсіх багаццяў Катангі, усеўладна пануюць над эканамічным жыццём гэтай заможнай краіны. Чомбе атрымоўвае пэўны працэнт з даходаў Уніён мінер, а як вядома ніхто не дае здарма грошай. Уніён мінер хоча мець пэўнасць, што застанецца на тэрыторыі Катангі адзіным уласнікам урану, золата і дыяментаў. Дык зараз усё з'яўляецца ясным. Выступаючы ў якасці ворага неакаланіялізму, Чомбе хацеў адначасова дасягнуць дзвюх мэт: здабыць для сябе народ, які яго ненавідзіць, і карыстацца яшчэ большым даверам сярод капіталістаў, кіруючых Катангай. Па сутнасці ўся трагедыя Конга пасля ліквідацыі сапраўды прагрэсіўных партый (Лумумбы і Гізенгі) заключаецца ў барацьбе за ўплывы ў гэтай краіне дзвюх груп капіталу — заходнееўрапейскага і амерыканскага. Першы прадстаўлены перш за ўсё Бельгіяй, выкарыстоўваючай факт расчлянення Конга. Яна імкнецца авалодаць адной, але затое найбагацейшай правінцыяй краіны. Заходнееўрапейскі капітал не браў аднак пад увагу імкненняў кангалезскіх плямён да аб'яднання. А гэты факт дагледзеў амерыканскі капітал, які хоча падпарадкаваць сабе тую ж самую Катангу, аднак, пры дапамозе цэнтральнага ўрада. Дык вось, дзе крыніца ўсяго кангалезскага крызісу і «антыімперыялістычных» выступленняў Чомбе.

Сёння цяжка сказаць, на баку якога капіталу будзе перамога. Месяц таму назад здавалася, што пераможа амерыканскі капітал, які пры дапамозе войск ААН выступіў супроць Чомбе. Сёння, пасля раскаяння катангійскага правадыра і фармальнага пагаднення з прэм'ерам цэнтральнага ўрада Адуляй пазіцыя Чомбе, г. зн. і заходнееўрапейскага капіталу ізноў ідзе ўгору. Па сутнасці Чомбе адкінуў пагадненне аб адзінстве Конга, падпісанае два месяцы таму. Патрабаваў ён ад цэнтральных улад прызнавання адасобленасці Катангі, прызнання ёй найважнейшых міністэрстваў у цэнтральным урадзе і змены канстытуцыі, якая назаўсёды замацавала б федэрацыю Конга. Увесь гэты план поўнасцю супадае з намерамі ўласнікаў Уніён мінер і ідзе ў разрэз з імкненнямі амерыканскага капіталу. У такой сітуацыі можна спадзявацца, што пад маркай абароны інтарэсаў цэнтральнага ўрада ў акцыю уступяць ЗША. Ізноў вялікія словы аб правах да нейтральнасці і свабоды будуць шырмай для махінацый капіталу.

Толькі кангалезскі народ застанецца бедным і няшчасным так доўга, як доўга не расшыфруе сапраўднага зместу палітычных дэкларацый і не захоча сам вырашыць аб сваім уласным лёсе.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

Развітанне з Уладзіславам БРАНЕЎСКІМ

Польская літаратура панясла цяжкую страту. Каварная смерць забрала таленавітага мастака слова, пісьменніка-рэвалюцыянера, Уладзіслава Бранеўскага. Знясілены адной з найбольш жудасных хвароб — ракам — памёр 10 лютага г. г. ва ўзросце 64 год.

Звыш 30-гадовы творчы шлях паэта супаў з многімі знамянальнымі падзеямі ў жыцці польскага грамадства, якому непахісна служыў, будучы верным выказнікам яго дум і спадзяванняў. Не будзе зусім перабольшаннем, калі скажам, што Уладзіслаў Бранеўскі — гэта цэлая эпоха ў гісторыі польскай паэзіі — той паэзіі, якая ішла ад грознага гоману рабочых кварталаў Лодзі і Дамбровы, ад вулічных паходаў у дзень Першамая. Калыскай яго ж творчасці быў час, у які рос і мужнеў польскі пралетарыят.

Ужо першыя зборнікі паэта заявілі аб ім, як аб таленавітым працаўніку слова, сумленным і ўдумлівым творцы. Незвычайны запал твораў Бранеўскага, якія з вялікай знішчальнай сілай абрушваліся на віноўнікаў галечы працоўных, высока ўзняў польскую рэвалюцыйную паэзію 30-х гадоў. Такія вершы, як «Дамброўскі басейн», «Элегія на смерць Людовіка Варынскага» ці «Лодзь» увайшлі ў яе залаты фонд. Будучы паслядоўным паэтам - рэвалюцыянерам, Бранеўскі жыва адгукаўся на змаганне працоўных другіх краін. Тэма інтэрнацыяналізму чырвонаю ніццю праходзіць праз многія яго творы. У сярэдзіне 30-х гадоў, калі ўсё прагрэсіўнае чалавецтва з вялікай апаскай глядзела на злачынствы фашызму ў Іспаніі і Абісініі, Бранеўскі далучыў свой важкі голас да пратэстаў прагрэсіўных пісьменнікаў, якія выступілі супроць каварных дзеянняў ворагаў свабоды і справядлівасці. Подпіс паэта віднеў пад дэкларацыяй польскіх літаратараў, заклікаючых да абароны гэтых ідэй. У дэкларацыі, у прыватнасці, адзначалася: «Мы пярэчым адбіранню ў народа палітычных правоў. Ваюем супраць нацыянальнага ўціску. Супраціўляемся спробам распальвання ваеннага пажару. Салідарызуемся з пастановамі Парыжскага кангрэсу пісьменнікаў у абарону культуры... «Як вядома, гэты кангрэс быў скліканы ў 1935 годзе па ініцыятыве Максіма Горкага і Рамэн Ралана. Адзначым, што Беларусь на ім прадстаўляў народны паэт Якуб Колас.

Група заходнебеларускіх пісьменнікаў на чале з М. Танкам, П. Пестракам, М. Васільком, М. Машарай горача ўспрыняла заклік. Гэта ж былі гады размаху антыфашысцкага руху ў Польшчы, у якім дзейсны ўдзел прымалі таксама беларускія прагрэсіўныя пісьменнікі. Яны побач з лепшымі прадстаўнікамі польскай літаратуры, Уладзіславам Бранеўскім, Вандай Васілеўскай, Леонам Кручкоўскім, Ежы Путрамантам ішлі ў адным фронце барацьбы за высокую ідэйнасць у літаратуры, за аднолькавыя правы для ўсіх грамадзян Польшчы без розніцы іх нацыянальнай прыналежнасці.

Творчасць Ул. Бранеўскага шырока бытавала сярод беларускага грамадства былой Заходняй Беларусі. Яна чыталася і перачытвалася рэвалюцыйна настроенай моладдзю, спадарожнічала ёй у нудны турэмны час, заклікала да барацьбы. Нездарма паэзія пісьменніка - рэвалюцыянера прыцягвала заўсёды ўвагу лепшых беларускіх творцаў. А першае месца належыць тут Янку Купале. Ужо ў 1927 годзе ў часопісе «Полымя» быў змешчаны ў яго перакладзе ўступ да паэмы «Песня аб вайне грамадзянскай». Купала пераклаў таксама паэму «Парыжская Камуна». І сёння з творчасцю Бранеўскага сябруе беларускае савецкае грамадства. Вось у 1955 годзе выйшаў у БССР зборнік твораў паасобных польскіх пісьменнікаў, сярод якіх пачэснае месца займае Ул. Бранеўскі. Мусіць невыпадкова сярод аўтараў перакладаў яго твораў знаходзім таксама Максіма Танка і Міхася Машару. Пяру Танка належыць пераклад «Элегіі на смерць Людовіка Варынскага», Машары — пераклад «На смерць рэвалюцыянера», «Дамброўскі басейн», «Вуліца Мілая». Сярод перакладчыкаў бачым тут яшчэ А. Вялюгіна, У. Нядзвецкага, С. Дзяргая. Верш у перакладзе гэтага апошняга паэта п. з. «Я сын той зямлі...» змясціла «Ніва» ў вераснёвым нумары з мінулага года.

У гэты як жа ж сумны для ўсіх нас час развітання прыпамінаецца мне верш Уладзіслава Бранеўскага п. з. «Як прыйдзе гадзіна смерці». Сціплыя радкі гэтага твора набываюць сёння своеасаблівага гучання. Дык прыпомнім волю паэта, які зараз гаворыць да нас ужо словамі завяшчання. Хай гэты малы фрагмент з верша Бранеўскага спадарожнічае нам у мінуты глыбокага суму, хай споўніцца жаданне пісьменніка - змагара:

**«Каб вецер ка мне
не з плачам,
А з водарам піў завітаў,
Каб Віслу я, Татры
убачыў
І ўсё, што любіў, апяяў.
Мне хопіць кароткай
пашаны,
Кароткім хай будзе
плач...»**

МАЦЕЙ КАНАПАЦКІ

Як мы адзначалі XX гадавіну ППР

Урачыстасць гэта адбылася ў Локніцы 27 студзеня. У гэты дзень у школе было асабліва весела, усе рыхтаваліся ўрачыста адзначыць слаўную гадавіну.

Вечарам, калі ў вокнах заблішчэлі агні, школьная зала запоўнілася жыхарамі вёскі. Адкрылася заслона. На сцэне за прэзідыяльным сталом, які быў накрыты чырвоным палатном, сядзелі дзеяч ППР Дзмітры Паплаўскі, солтыс з Локніцы Васіль Дэмідзюк, загадчык школы Марыя Дземянюк і настаўнік гр. Леўчук, які і выступіў з дакладам прысвечаным дзейнасці ППР.

Пасля афіцыйнай часткі адбылася мастацкая, якую падрыхтавалі гарцэры. Склалася яна з песень, п'есы і дэкламацый. Праграма працягвалася каля дзвюх гадзін, і калі закончылася, людзі не хацелі выходзіць са школы, так ім спадабалася выступленне гарцэраў.

Лёня Асіпюк
Петухоўка

Сустрэча з рэд. Канапацкім

17 лютага гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў для свайго актыву сустрэчу з рэд. Мацеем Канапацкім. Тэмай сустрэчы былі польска-беларускія культурныя сувязі.

Гадавікі „Нівы” за 1961 год

У гарадскім аддзеле БГКТ у Беластоку можна набыць гадавікі «Нівы» і «Зоркі» за 1961 год. Цана гадавіка ў цвёрдай вокладцы (разам з «Зоркай») 102 зл. У аддзеле можна набыць таксама і паасобныя нумары.

«Я ведала аднаго Біненку, але той быў зусім іншы».

Таніны словы ўвесь час гучалі ў вушах Сашы, а перад вачыма яго стаяў вобраз гордай дзяўчыны, якую ён усё яшчэ кахаў. Горкі жаль сціскаў яго сэрца, калі ён крочыў за Браўнісам па заснежанай вуліцы, і пасля, калі сядзеў у калідоры штаба. Ён дыхаў цяжка, а рукі, што ляжалі ў яго на каленях, дрыжалі. Вочы яго былі заплюшчаны, але ён бачыў пагардлівую, чужую, халодную ўсмешку.

«Я ведала іншага Біненку...»

Ён даўно ўжо адчуваў, што страціў Танінэ каханне, але ўсё яшчэ спадзяваўся. І толькі цяпер ён зразумеў, што ўсё загінула.

Саша не злаваўся на Таню, але не дакараў і сябе. Ён лічыў сябе ахвярай лёсу. Ён думаў, што вайна яго абыйдзе, а яна ўпляла яго нібы тую лазіну ў плот. Не вытрымаў і падпісаў. Цяпер зноў трапіў

115

у іх кіпцюры і прадаў Налепку. Праз свой жах перад смерцю ці праз сваю рэўнасць? І жах і рэўнасць раздзіралі тады яго сэрца.

Калі Браўніс паляпаў яго па плячы, у ім усё забушавала. І гэта ўсё, на што здатна была яго смелая, маладая душа, якую некалі не палохалі ні жах, ні небяспека.

Ён абапёрся аб сцяну, бледны, нібы сама смерць, і, як толькі Браўніс знік за дзвярыма, сутаргава сціяў кулакі.

— Я баязлівец, — зашаптаў ён, — я здраднік.

Эх, упусціў зручны выпадак! Калі Таня не захацела пазнаць яго, трэба было тут жа перад ёю пусціць сабе кулю ў лоб. Тады б яна кінулася да яго ног, пашкадавала б яго. Гэта была б чэсная, смелая смерць.

— Чэсная смерць? — вырвалася з яго грудзей, і ён задрыжаў, спалохаўшыся свайго ўласнага голасу.

Саша горка ўсміхнуўся і баязліва глянуў на дзверы кабінета маёра Гірнера.

«Так ці інакш — а паміраць прыйдзецца, як здрадніку», — блыталася ў яго галаве. Здраднікам і баязліўцам застанецца ён у памяці Тані на ўсё жыццё.

Дзверы на калідор расчыніліся і са двара дыхнула сцюдзёным ветрам. Саша, нібы ў сне, выйшаў на ганак. Недзе ў канцы вуліцы прамчалася тройка, і дзіньканне званочкаў урэзалася ў яго вушы. Нейкі ўнутраны голас клікаў яго на вуліцу. Ён зрабіў некалькі крокаў і, не ведаючы сам, для чаго, павярнуў за рог будынка.

116

Насустрач яму выбегла нейкая пяцігадовая дзяўчынка. Трымаючы ў руках ляльку, яна паглядзела на яго сваімі чыстымі вачыма, якія, здалося Сашу, былі вельмі падобны да Таніных. Дзяўчынка была шчупленькая, тварык яе быў празрысты, нібы парасткі бульбы ў склепе. Саша заўважыў, што ў яе няма правай рукі.

Яму захацелася раптам падхапіць малую, пацалаваць яе бледныя шчокі, але ён не адважыўся зрабіць гэта, нібы быў камінарам, а яна яго бялюткай сяброўкай. Вочы яго засцілалі слёзы. Ён пабег па тратуары і адчуў сябе раптам так як адчуваў некалі ў дзяцінстве. Далоні яго свярбелі, сэрца стукала моцна, нібы ён толькі што разбіў нейкае акно. Сашу хацелася ўскочыць, закрычаць на ўсё горла і кінуць на якую-небудзь страху агонь. Уся яго істота бунтавала. Хацелася зрабіць нешта такое, каб на хвілінку забыцца, каб не думаць больш пра Таню. А пасля... Пасля? Тое, што будзе пасля, не мае для яго ніякага значэння. Толькі б страсянуць хоць адзін раз зямлю — і гэтую завею, і дамы, і вартавога, які стаіць ля школы.

Але ці ачысціць яго сумленне нават самы рызыкоўны ўчынак? Саша махнуў рукой і ўздыхнуў. Гэта яго ўжо не турбуе. Яму патрэбна толькі хвілін-

117

У НАВУКОВЫМ ГУРТКУ

Ад 1958 года пры Галоўным праўленні нашага Таварыства дзейнічае навуковы гурток. Асноўным заданнем членаў гуртка з'яўляецца творчая праца над выбраным пытаннем і актыўны ўдзел у сходах гуртка.

Нядаўна мы наведалі такі сход. На «варштаце» стаяла справа падрыхтоўкі да друку навуковага зборніка. Члены гуртка, якія з'ехаліся з розных бакоў нашай краіны, абмяркоўвалі чарговы матэрыял. Гэтым разам пад «абстрэлам» быў мгр Мар'ян Пяцюкевіч. Кожная праца перад тым, як заквааліфікаваць яе да зборніка, трапляе пад такі калектыўны «абстрэл». І толькі тады, калі вытрымае яго, ідзе ў папку рэдактара.

Як паведаміў нас сакратар навуковага гуртка мгр Уладзімір Юзвюк, выхад у свет першага зборніка значна актывізаваў працу членаў гуртка і прыцягнуў новых сімпатыкаў. Найлепш аб гэтым сведчаць 14 аўтарскіх умоў, якія былі падпісаны на 1961 г. 50% іх ужо рэалізавана.

Хто запрапанаваў супрацоўніцтва з гуртком і якая тэматыка прапанаваных прац? Адзначым, на наш погляд, цікавейшыя: «Некаторыя пытанні развіцця беларускага нацыянальнага руху» мгр В. Склубоўскага (Беласток), «Першабытнае засяленне Падляшскай зямлі» др Е. Вішнеўскага (Торунь), «Беларуская асвета ў міжваенны перыяд» др Б. Лугоўскага (Варшава), «Творчасць Янкі Купалы на польскай мове» мгр А. Баршчэўскага (Лодзь), «Прадпасылкі ўзнікнення Грамады» А. Бергман (Варшава), «Грамадска - гаспадарчыя праблемы Беластоцкага ваяводства» мгр А. Барвюка (Беласток), «Другая частка манаграфіі Гайнаўскага павета» мгр Ул. Юзвюка (Беласток), «Матэрыяльная культура Сакольскага павета» мгр М. Пяцюкевіча (Торунь) і «Узаемасувязі польскай і беларускай літаратур» мгр Л. Філіпік (Беласток).

Ужо сам пералік прац сведчыць, што новы зборнік будзе шмат багацейшы і больш цікавы чым першы. А прыплыў новых аўтараў найлепш сведчыць аб узрастаючай папулярнасці гэтага выдання ГП БГКТ. **(рл)**

Каментарыі маглі б быць лішнімі, адвечная тэма — «моладзь» супроць «старыкоў» А між намі кажучы, не хацелі б мы трапіць пад такі шквальны агонь, які абрушыла па мгр Мар'яна Пяцюкевіча мгр Люба Філіпік

Іншы погляд на спрэчкі мае мгр Аляксандр Баршчэўскі. Яго спакойная аргументацыя памірыла ваюючыя бакі.

Перамір'е перамір'ем, а мгр Мар'ян Пяцюкевіч сцягвае падмацаванні ў асобе вядомага даследчыка мінулага мгр Мацея Канапацкага.

АДЗІН З МНОГІХ

Былы дзеяч Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі Кірыл Цішэўскі зараз з'яўляецца сакратаром партыйнай арганізацыі ў Зубках. На гэтае становішча члены ПАРП выбіраюць яго ўжо па чарзе праз некалькі год. Гэты чалавек добра вывязаўся са сваіх абавязкаў і на грамадскім становішчы народнага засядацеля — лаўніка, павятовага суда ў Беластоку.

Кірыл Цішэўскі шмат год працаваў у ваяводскім камітэце ПАРП. Усе даручаныя справы ён выконваў сумленна, добра. Але ўсе гэтыя функцыі выконваў ён ужо ў спакойны перыяд. Самымі цяжкімі гадамі для нашай партыі былі гады, калі радзімая рэакцыя хацела задушыць маладую народную ўладу ў нашай краіне, калі банды Мікалайчыка з-за вугла стралялі членаў Польскай Рабочай партыі (ППР).

Адразу пасля вызвалення ад гітлераўскіх захопнікаў Кірыл Цішэўскі ўступае ў рады ППР і актыўна ўключаецца да палітычнай працы. Ён у сваёй і суседніх вёсках арганізуе партыйныя арганізацыі, дапамагае арганізавацца мясцовай адміністрацыі.

У 1946 годзе падчас рэферэндума партыя пасылае Кірылу Цішэўскага на адзін з цяжэйшых, рэакцыйнейшых участкаў, а менавіта ў мястэчка Гонёндз. Там ён належна выконвае партыйныя даручэнні. І ў пазнейшай сваёй дзейнасці ён таксама залічыўся да аднаго з перадавых актывістаў нашай партыі. За яго ахвярнасць і добрую працу на ўсіх давераных участках урад наш узнагародзіў яго «Залатым Крыжам Заслугі» і «Афіцэрскім Крыжам ордэну адраджэння Польшчы». **(мх)**

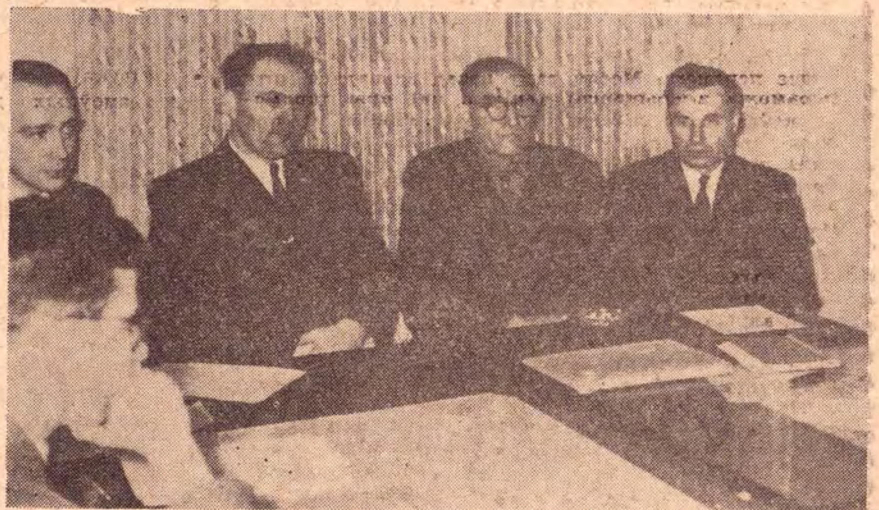

Выпрацаваныя ўнесці папраўкі і заквааліфікаваць да друку. Сядзяць за сталом (злева направа): А. Баршчэўскі, Ул. Юзвюк, М. Пяцюкевіч, Ф. Берніковіч. Абапёрты аб стол М. Канапацкі. фота: В. Млыньчык

ка, толькі нейкіх пяць мінут. Але гэтая хвілінка павінна належаць яму як вольнаму чалавеку, таму Біненку, пра якога Таня сказала, якім быў ён раней. Толькі што зрабіць? Што?

Раптам ён убачыў двух славацкіх салдат. Яны спыніліся перад домам, хукалі сабе на рукі і церлі шчокі. Жадаючы зрабіць што-небудзь асаблівае, ён рашыў дапамагчы Налепку.

Саша падбег да салдат і, задыхаючыся, сказаў:

— Скажыце Налепку, капітану Налепку, што яго хочуць арыштаваць.

Салдаты падміргнулі адзін аднаму, пашапталіся і прынялі яго за вар'ята. Саша заспяшаўся ў канец вуліцы. Цяжкі камень быў скінуты з яго душы. ён усміхаўся. Цяпер дыхалася яму лягчэй. Ён верыў, што выратаваў Налепку, што цяпер ён чысты, невінны. «А цяпер можна адысці ў нябыт», — падумаў Саша, але, успомніўшы пра Таню, пакляўся абавязкова ўбачыць яе. Ён усё ёй раскажа, і хай яна параіць, што яму цяпер рабіць.

Ён спыніўся. Трэба ісці да настаўніцы, гэта ж з ёю ішла Таня. Ля школы ён зноў сустрэў аднарукую дзяўчынку і пяшчотна пагладзіў яе па галоўцы. Дзяўчынка засмяялася і пабегла да дома, які стаяў за школай. Саша абтрос снег з шапкі і валёнак. У сэрцы яго ўспыхнуў агеньчык надзеі: магчыма, Таня яшчэ тут, у Медежавай.

Ён увайшоў на двор, дзе на снезе побач з дзіцячымі слядамі ляжала блакітная хусцінка. «Дзяўчынка, мабыць, яе згубіла», — падумаў Саша і, нібы загіпнатызаваны, рэзка павярнуўся назад. На тратуары за плотам стаялі нямецкія салдаты, а з-за іх вырасла высокая постаць оберлейтэнанта Браўніса. Яго прыжмураныя вочы не абяцалі нічога добрага.

— Стой, партызан! — закрычаў ён.

Не раздумваючы, Саша выхапіў з кішэні рэвальвер, але ў тую ж хвіліну затрашчаў аўтамат. Ногі яго падламіліся, рукі абвіслі, і ён упаў дагары на мяккі снег. З левага куточка вуснаў паліўся струменьчык крыві, і белы, чысты снег запунсавеў.

— Капут, — прабурчаў салдат, схіліўшыся над Сашам. Ён дастаў з-пад плача забітага рэвальвер, а блакітную хусцінку затаптаў у снег.

— Пойдзем, — закрычаў Браўніс і накінуўся на людзей, якія сабраліся каля школы.

— Марш дамоў!

Людзі разбегліся. І калі Браўніс загадаў, каб забітага забралі паліцыянты, вуліца ўжо была пустая. Салдаты пайшлі, а з дзвярэй дома высунулася аднарукая дзяўчынка. Яна, мабыць, шукала сваю хусцінку, але страляніна напалохала яе.

Дзяўчынка нясмела ўзышла на тратуар, а калі ўбачыла Сашу, які ляжаў у лужыне крыві, закрыла далонямі рот і войкнула:

— Дзядзька! Дзядзька!..

Дзяўчынка ўзнялася на пальчыках, зірнула на забітага і падумала: «Ён глядзіць на мяне».

Але позірк Сашы быў халодны, як і той кавалачак блакітнага неба, які прабіраўся скрозь пашарпаныя хмары. Бялявае пасма кучаравых валасоў упала на яго твар, пакрыты расой халоднага поту, спакойны і гладкі, без адзінай зморшчынкі. Саша памёр ціха, нібы той бярозавы ліст, адарваны ветрам. Ён ляжаў, утаропіўшыся застылымі вачыма ў неба, нібы падстрэлены сокал, які перад смерцю збіраўся кінуцца на паляўнічага.

Аднарукая дзяўчынка доўга стаяла за плотам, і буйныя слёзы з яе блакітных вачэй капалі на снег. На нейкі момант ёй нават здалося, што Саша ўсміхнуўся, але сэрца яго ўжо скамянела. Ён не бачыў цёплага дзіцячага позірку, не чуў слоў дзяўчынкі, якія былі для яго збавеннем:

— Яшчэ аднаго нашага дзядзьку забілі.

(Працяг за тыдзень)

118 119 120

ЛІСТ З МІКУЛІЧ

Дарагая «Ніва»

Аб іншых вёсках многа пішуць і часам цікава нават, але пра Мікулічы ...ціха, глуха, як макам засеяў. Раззлаваўся тады я, дарагая «Ніва», і вырашыў сам напісаць.

Зласлівыя людзі з суседніх вёсак аб нашай вёсцы кажуць так: «У Мікуліч — адна хата, а сем вуліц». Але гэта няпраўда. Мікулічы — вёска не малая, не вялікая; жыве тут 60 з лішнім гаспадароў...

Каб да яе ад Вас даехаць, трэба сесці на цягнік Беласток — Седльцы і выйсці на першым прыпынку за Чаромухаю. Гэта станцыя «Баравікі» — тая самая, аб якой ужо два разы «Ніва» пісала, што там стаіць дзіравы, напалавіну разобраны, стары вагон замест пачакальні, і людзі не маюць дзе пагрэцца. Думаю, што чыгуначныя начальнікі напэўна «Нівы» не чытаюць, бо нічога дагэтуль не зрабілі, а прамерзшыя пасажыры мала-памалу далей гэтую «станцыю» на распалку ломяць. Дошкі смалой прасякнутыя, гараць, аж сэрцу міла.

Вось ад гэтых Баравікоў трэ' ісці ўправа, аж дойдзеце да царквы ў Рагачах. Побач царквы знаходзіцца школа, а ля школы расце малады дуб (дымак 1). Чаму аб ім успамінаю? Бо гэта ж надта цікавае дрэўца! Кругом снег, мароз за вушы шчыпае, усе іншыя дрэвы голыя, як дзіцё, калі народзіцца, а ён — гэты дуб — спакойна, быццам на злосць прыродзе, шалясціць буйным, пажоўклым лісцем. Старэйшыя людзі гавораць у нас, што калі гэты дуб не траціць лісця — зіма будзе суровая і доўгая. Як бачым, пакуль што іхнія прадбачванні не спраўджаюцца. Кожны можа памыліцца.

Ад рагачоўскай школы (аб якой я напішу наступным разам, бо там таксама дзеюцца вельмі цікавыя справы) да Мікуліч ужо каменем дакінеш, асабліва калі кідаў бы наш вясковы найбольшы сілач, Гаўрык.

Такім чынам апынуліся мы ў маёй роднай вёсцы. Вунь там стаіць старэнькая хатка (здымак — 2). Амаль такую ж самую, дарагая «Ніва», бачыў я на Тваіх старонках, нібы гэта забытковае старое будаўніцтва, якое неабходна захаваць для вывучэння будучым пакаленням этнаграфіі і матэрыяльнай культуры беларускага люду. Мала я зразумеў з гэтых слоў, але так сабе мяркую, што мо' і нашая мікуліцкая хатка — таксама гэты забытак і пры Тваёй, «Ніва», дапамозе недзе ў Музей трапіць. За добрыя грошы гаспадар ахвотна яе адпусціў бы. Не, не таму, што не цэніць культуры, але яму патрэбная новая, незабытковая хата, у якой выгадней жылося б. А для нашай вёскі, то ніякая страта. У нас многа такіх хат! Хаця б, калі ласка, нашая вясковая святліца.

Яна засталася па селяніне, які пасля вайны выехаў у Савецкі Саюз. Хлопцы з нашай вёскі сабраліся, разбілі ўнутраныя сцены, падрамантавалі што трэба было, аклеілі шпалерам, пад сценкамі збілі доўгія лаўкі і грамадскім чынам (як гэта зараз называюць) атрымалі цалкам прыемнае памяшканне для розных сваіх гульняў.

А што, ці ж абавязкова трэба палацаў, каб гуляць культурна? У нашай хатцы - святліцы таксама рэдка калі бываюць бойкі, а калі ўзнікаюць — найчасцей не з нашай віны. Гэта з суседніх вёсак, асабліва з Вулькі Нурэцкай, прыходзяць хуліганы і намагаюцца ў нас на танцах наводзіць свае парадкі. Зараз з аказіі якогасьці свята, вяселля ці хрэсьбінаў, наша святліца аж дрыжыць ад музыкі і танцаў.

А моладзь у нас дружная. Маем і гурток БГКТ, і ССМ. Абедзве гэтыя

арганізацыі, хаця маюць розныя статуты, сужываюць у нас, як сіямскія браты. Усе члены БГКТ з'яўляюцца адначасова членамі ССМ і наадварот, ды на практыцы робяць тое самае.

Возьмем для прыкладу яшчэ раз нашую святліцу. Перад новым годам трэба было шмат што падрамантаваць у ёй. Сышліся хлопцы, паклікалі дзяўчат, абгледзелі, абмеркавалі, скінулі па некалькі злотых, закупілі неабходныя матэрыялы і прыступілі да працы. Такім чынам абклеілі мы сцены новым шпалерам, уставілі выбітыя вокны (у найлепшым стадзе знойдзецца паршывая авечка), раскінулі цагляную печку, якая ўжо валілася, а на яе месца ўставілі жалезную, што далі нам з павета, пераложылі падлогу, зрабілі месца на разбіральню. Хацелі таксама сарваць салому і пакрыць чарапіцай нашу святліцу. Аказалася гэта немагчыма, бо за слабы дах і не вытрымаў бы цяжару чарапіцы.

Зараз у нашай святліцы, хаця яна старэнькая, утульна, як у роднай хаце. Ключ ад святліцы знаходзіцца ў старшыні гуртка ССМ, сябры Мікалая Касьянюка (здымак — 3). Ён таксама перахоўвае ў сябе шашкі і шахматы, якія атрымалі мы ад Павятовага праўлення ССМ у Сямяцічах, як узнагароду за дбайныя адносіны... менавіта да нашай святліцы.

Тым разам, дарагая «Ніва», было б усё, але нас, мікулічанцаў, мучыць яшчэ адна змора — пакража лесу. Сяляне трох суседніх вёсак — Мікуліч, Рагач і Мядзвежык — амаль сто год таму купілі ад мясцовага памешчыка каля тысячы гектараў дрымучага лесу. Зараз з гэтага лесу астаўся толькі хмызняк. Пакража асабліва насілілася за апошнія 10 год. Да нашага лесу прыязджаюць людзі з вёсак за 10 кіламетраў. А ўсё таму, што людзі чамусьці не могуць дагаварыцца і ўстанавіць свайго лесніка.

Ну, а цяпер ужо ўсё. Аставайся здарова, дарагая «Ніва» і чакай наступнага майго лісту.

Ваш карэспандэнт
Мікола
Фота аўтара

Працавіты сезон Плёскаўскага гуртка

На працягу няпоўнага месяца (ад паловы студзеня да паловы лютага) Плёскаўскі самадзейны мастацкі гурток даў 4 выступленні ў чатырох розных вёсках. Акрамя сваёй вёскі, пабываў ён і ў Кожыне, Храбалах, Райску. Плёскаўскія артысты ездзілі ў гэтыя вёскі фурманкамі. Прымалі іх усюды радасна. У Райску, напрыклад, моладзь папрасіла Плёскаўцаў застацца крыху пасля выступлення, патанцаваць супольна, тым больш, што адзін з Плёскаўскіх самадзейнікаў з'яўляецца адначасова музыкантам. Плёскаўцы засталіся, танцавалі, а дамоў вярталіся а 3-ай гадзіне ў ночы. Райск ад Плёскаў ляжыць у 10-ці кіламетрах.

Снег мяце, на свеце бура, але конь бяжыць шпарка, і весела маладым, таму што маладыя і таму што вось яшчэ адзін поспех запісан на ўласнае конта.

Зараз Плёскаўскі гурток збіраецца наведаць Войшкі, куды яго сардэчна запрашалі.

Акрамя таго рыхтуецца да турніра мастацкіх гурткоў на «Кубак Нівы».

Наступнай сур'ёзнай пазіцыяй, за якую возьмуцца Плёскаўскія самадзейнікі, будзе бадай п'еса «Мікітаў лапаць».

вл.

У НАШАЙ

працяг са стар. 1

У ОРЛІ ПРАПІЛІ ПАЎМІЛЬЁНА

Парадак і чыстату можна ўтрымоўваць не толькі ў новым аб'екце. Гаспода ў Орлі змяшчаецца ў старым і вельмі цесным будынку. Нягледзячы на гэта, наша экіпа была сапраўды здзіўлена існуючым тут парадкам. Абед у Орлі мы з'елі са смакам. Людзі, якія тут часцей ядзяць, таксама гавораць аб смачнай ежы ў гэтай гасподзе.

Кіраўнічка гасподы — Вара Сушч, ужо шэсць год працуе на гэтай пасадзе.

— Ці гаспода працуе рэнтабельна? — пытаем.

— Так, таму што ў нас даволі вялікія абароты.

— Прыкладна якія?

— У мінулым годзе агульныя абароты склалі 1 мільён 62 тысячы злотых. У гэтым ліку ўласнай прадукцыі было на суму 109.900 злотых.

— А якую суму выдалі людзі на алкаголь у вашай гасподзе?

— Калі ўлічыць да алкаголю віно і піва, дык за мінулы год выдалі 595.466 злотых.

— Звыш паўмільёна злотых за адзін год. Здарова!

— А як выглядае ў вас справа рацыянальнага харчавання?

— Інструкцыю атрымала ў гэтай справе, — гаворыць кіраўнічка з выразнай неахвотай, — але...

Вось, вось, гэтае але. Працаўнікі гасподы маглі б шмат зрабіць у напрамку папулярызацыі рацыянальнага харчавання. Але што ж, калі самі, на чале з кіраўнічкай, не маюць ніякай падрыхтоўкі ў гэтай справе. Таму, хоць у Орлі абеды апетычныя, але меню вельмі скупое. Пераважна катлеты, усё мясное. Салатак, багата вітамінаваных дадаткаў з агародніны і другіх ярскіх страў тут не спадзявайся, таму што ніхто іх не ўмее рыхтаваць, і што горшае, не бачыць патрэбы іх падрыхтоўкі.

КІРАЎНІЧКА ПРЫГОЖАЯ, АЛЕ...

На нашым шляху Белавежа. Яна нават зімой ажыўлена. Сюды прыязджаюць сотні турыстаў не толькі з краіны, але і з-за граніцы. Чароўная пушча прыцягвае да сябе наведвальнікаў. Але нягледзячы на ўсе яе цікаўнасці страўнік дапамінаецца свайго. Што ж можа падаць прагаладаўшымся турыстам, ды не толькі ім, Белавежская гаспода.

Маладзенькая кіраўнічка гасподы — Станіслава Клім ніяк не можа схаваць пад вонкавай усмешкай свайго хвалявання. Сапраўды візіт нашай экіпы быў для яе немалой нечаканасцю. Не падрыхтаваная была да яго маладая кіраўнічка. Аб гэтым сведчаць мяса, якое валяецца ў бруднай, не прыкрытай місцы на падлозе ў сенцах. У кладоўцы, дзе павінна перахоўвацца мяса, стаіць рота бутэлек па гарэлцы. Адкуль яны тут узяліся?! Апрача гэтага асабістая вопратка, якая павінна знаходзіцца ў аддзельнай шафе — вісіць у... змывальні пасуды. Брудна, неахайна, аж непрыемна чалавеку. Які ж кантраст у параўнанні з маладзенькай, чысценька апранутай кіраўнічкай.

Але гэта ўсё яшчэ нічога ў параўнанні з тым, што знаходзіцца ў буфеце гасподы, што прадаецца людзям.

Увагу нашу прыцягваюць шэра-зялёнага колеру піражкі. Просім кіраўнічку падаць нам іх. Робіць гэта з выразнай неахвотай. Гэта неахвота зусім абгрунтавана, зважыўшы, што ад піражкоў здалёк заносіць гніллю.

— І вы іх падаеце людзям? — пытаем.

— А што ж з імі рабіць? — здзіўляецца кіраўнічка.

— А ну, паспрабуйце, — прапануе ёй нехта.

Кіраўнічка кроіць нажом піражок, бярэ на вілку і, паднёсшы да губоў, адварочвае галаву.

— Не магу, — прызнаецца, каўкаючы сліну.

— А людзі могуць!? Ці ж яны іншыя ад вас? Гэта ж атрута, вы такім чынам можаце поў-Белавежы вытруціць, — папракае нехта кіраўнічку.

У час нашай, не зусім прыемнай, гутаркі з кіраўнічкай заходзяць у гасподу першы і другі старшыня Белавежскай ГС.

Старшыні па справах гандлю — Міхасю Смактуновічу прапануем паспрабаваць буфетных катлет. Гэта ж самае, што і з кіраўнічкай. Адрэзаў кусочак катлеты, паднёс да губ і, скрывіўшыся, адвярнуў галаву.

Старшыні здзіўляюцца такім станам рэчы. Аднак, мабыць, не зусім шчырае гэта здзіўленне. Праўленне ГС змяшчаецца тут над гасподай. Ці ж праўленне не можа ведаць таго, што дзеецца ў гасподзе?

Варта яшчэ сказаць, што кіраўнічка гасподы кваліфікаваная. Яна нядаўна закончыла Беластоцкі гастранамічны тэхнікум.

Якое ж уражанне аб Белавежы вынеслі б замежныя турысты, калі б ім давялося паспрабаваць гэтай ежы?!

СТАРШЫНЯ СПЯШАЕЦЦА

З Белавежы кіруемся ў Нарву. У нараўскай гасподзе як і заўсёды мнагалюдна. Нікога не здзіўляе, што мы праходзім на кухню. Застаем тут кіраўнічку гасподы — Аляксандру Гуралеўскую, кухарку

САЛДАЦКАЯ ДРУЖБА

Мінула ўжо шмат гадоў з таго часу, як савецкі салдат — Павел Якунін выратаваў ад смерці салдата Войска польскага — Рамана Мілянюка, які тапіўся (аб гэтым мы пісалі ў адным з нумараў «Нівы»).

Але дружба, якая навязалася паміж двума салдатамі, зусім не аслабла. Зараз Павел Якунін жыве ў далёкім Чапаеўску, куды ён паехаў, адслужыўшы вайсковую службу. Раман Мілянюк жыве ў Беластоку. Паміж сябрамі, быўшымі салдатамі, утрымоўваецца вельмі цесны кантакт.

Сябры пішуць аб сваіх поспехах у працы, аб жыцці знаёмых.

У 1957 годзе Раман Мілянюк пабываў у гасцях у Чапаеўску. Павел Якунін шырока пазнаёміў польскага сябра з культурным жыццём горада.

У канцы мінулага года Павел Якунін прыехаў у госці да Мілянюка.

У час яго пабыўкі сябры наведалі нашу рэдакцыю.

— У Беластоку, — кажа Павел Якунін, — я не быў ад 1956 года. Аграмадныя змены зайшлі ў горадзе. Беласток папрыгажэў, стаў больш сучасным горадам. Я проста захоплены шпаркімі тэмпамі вашага будаўніцтва.

Раман Мілянюк не застаўся ў даўгу перад таварышам. Ён таксама пазнаёміў таварыша з жыццём жыхароў Беластока.

— Прыемна сябе чалавек адчувае, — кажа Раман Мілянюк, — калі ведаеш, што недзе ў далёкай краіне маеш задушэўнага сябра, з якім можаш падзяліцца сваімі турботамі, шчасцем, сваімі дасягненнямі ў жыцці і працы.

Вельмі трывалая салдацкая дружба. Іе не могуць парваць ні гады, ні тысячы кіламетраў, якія раздзяляюць сяброў.

(вб)

На здымку: (злева направа) Раман Мілянюк і Павел Якунін у нашай рэдакцыі ў час гутаркі з аўтарам.

Фота: **Г. Рагазінскі**

Адказы нашага праўніка

Паколькі многія звяртаюцца да рэдакцыі з запытаннямі, якія адносяцца да праблемы падаткаў ад спадчыны, падаем асноўныя пастановы закону, якія рэгулююць гэты прадмет.

Падатак ад спадчыны прадбачыць Дэкрэт ад 3 лютага 1947 г. аб падатку ад набыцця маёмасных правоў (Урадавы Дзённік ад 1951 г. № 9 паз. 74), а асабліва яго арт. 3 у рэдакцыі паданай распараджэннем Міністра фінансаў ад 17.III.1957 г. (Монітор Польскі № 22 ад 25.III.1957 г. паз. 159).

Паводле гэтага закону падатак забавязаны плаціць кожны, хто набывае маёмаснае права праз куплю маёмасці, даравізну або спадчыну. Падатак належыцца ад спадчыны, атрыманай па завяшчанню (тэстамэнту), так і ад спадчыны, атрыманай без завяшчання. Завяшчанне ніякага ўплыву на падатак не мае.

Паводле закону звольнена ад падатку спадчына, чыстая вартасць якой на аднаго наследніка не перавышае 30.000 зл. Прыклад: спадчына ацэньваецца на сто тысяч зл., а спадчына прыпадае жонцы памершага і яго двум дзецям. Паводле закону жонцы прыпадае 1/4 частка, г. зн. маёмасць вартасцю ў 25.000 зл, а дзецям па 37.500 зл. У гэтым выпадку частка спадчыны, якая прыпадае жонцы, будзе вольная ад падатку, а на частку, якая

ПАДАТАК ад спадчыны

належыцца дзецям, наложыцца падатак.

Да аблічэння падатку бярэцца чыстую вартасць маёнтку. Гэта абазначае, што ад вартасці спадчыны адлічваюцца даўгі і сплаты. Прыклад: бацька завяшчаннем пераказаў сваю гаспадарку сыну, забавязваючы яго выплаціць для сястры 10 тысяч. Апрача гэтага ён вінен суседу 5 тысяч зл. Гаспадарка варта 40 000 зл. У гэтым выпадку чыстая вартасць спадчыны будзе 40 000 — 10 000 — 5 000 = 25 000 зл, г. зн. будзе звольнена ад падатку.

Калі спадкаберцамі з'яўляюцца муж, жонка, бацькі, дзеці і ўнукі, то да вартасці спадчыны не ўлічваецца вартасць прадметаў хатняга ўжытку, мэблі, кухоннай пасуды, вопраткі, а таксама вартасці жывога і мёртвага інвентара.

Вартасць спадчыны ацэньвае сам наследнік. Калі вартасць паданая праз наследніка значна зніжана, фінансавы аддзел можа на кошт наследніка паклікаць эксперта, які ацэньвае маёмасць.

Аблічэнне падатку праводзіцца наступным спосабам: Наследнікі дзеляцца на чатыры групы:

I. муж або жонка, дзеці і іх патомкі.
II. бацькі, браты і сёстры.
III. пасербы, дзеці братоў і сясцёр.
IV. Усе іншыя.

Падатак аблічваецца ў працэнтах ад чыстай вартасці спадчыны, менавіта:

Вартасць спадчыны у тысячах	I група,	II група,	III група,	IV група
30— 45	1	1,5	2	4
45— 60	2	3	4	8
60— 90	3	4,5	6	12
90—150	4	6	8	16
150—210	5	7,5	10	20
210—300	6	9	12	24
300—450	7	10,5	14	28
450—600	8	12	16	32

Вышэйшых вартасцей не падаем, паколькі ў практыцы гэткія спадчыны ў нас выступаюць вельмі рэдка.

СВІТАННЕ паўночнавостраўскага калектыву

«Усю сілу сваіх юных галасоў, увесь задор маладосці, раздолле і прыгажосць беларускіх палёў улажылі дзяўчаты ў гэтыя песні».

Так у 1940 годзе пісалі савецкія газеты аб выступленні Коматаўскага гуртка мастацкай самадзейнасці, які на вобласнай алімпіядзе заваяваў I месца і якім кіраваў Іван Мікуць.

Зараз у Коматаўцах няма такога гуртка (шкада!) Але пад кіраўніцтвам Івана Мікуця паўстаў у іншай вёсцы другі гурток, нават не гурток, а калектыў мастацкай самадзейнасці, які складаецца з гурткоў: харавога і драматычнага. Гэта калектыў у вёсцы **Востраў Паўночны** на Сакольшчыне. Калектыў робіць яшчэ першыя крокі, першыя спробы, а пачатак як відома, заўсёды найцяжэйшы. Які ж аднак прыемны будзе плён, з якога ўкусяць не толькі самі артысты, але і ўсе жыхары сваёй вёскі і іншых. Задор маладосці і прыгажосць родных палёў хай прагучаць у гучных галасах удзельнікаў культурнай працы ў Востраве Паўночным.

Я мела прыемнасць пазнаёміцца і размаўляць з Іванам Мікуцём. Няцяжка хіба здагадацца, што размаўлялі мы аб новаарганізаваным калектыве мастацкай самадзейнасці, аб яго перспектывах, аб вялікім значэнні, якое будзе мець для вёскі. Іван Мікуць верыць у сваіх маладых прыхільнікаў, у іх сілы і стойкасць. Моцнай верай у гэта заразіў і мяне. Прасіла паведаміць мяне, калі адбудзецца першае выступленне. Прыедзем з фотаапаратам, напішам ужо не аб цяжкім пачатку, а аб вялікім першым дасягненні групы людзей, якія на першым месцы ставяць здаровую для духа і цела культурную дзейнасць, а не забіванне часу гарэлкай, картамі і т.п. А менавіта такой групай ёсць калектыў мастацкай самадзейнасці з Вострава Паўночнага, якім кіруе вопытны, добра ведаючы ноты і асновы пастаноўкі п'ес, Іван Мікуць.

Прыемна пісаць аб людзях, якія паднімаюць барацьбу з шэрасцю і аднастайнасцю жыцця на вёсцы, якія хочуць даць людзям хоць крыху таго смачнага, што называецца к у л ь т у р а й. А гэта ў Паўночным Востраве, акрамя Івана Мікуця, яшчэ Рая Гурыновіч, Насця Жамойда, Грыбок, Шымановіч — якія першыя паступілі ў калектыў, і хіба гаспадар Гурыновіч — бацька Раі, у хаце якога адбываюцца пробы гурткоў.

Харавы гурток зараз налічвае 10 асоб — правільней 10 дзяўчат. Хлапцоў у хоры пакуль няма. Але ж агульна вядома, што дзяўчаты бываюць адважнейшыя. Хор развучвае: Беларускія частушкі, «А калі ж той вечар», «Каб я знала, каб я ведала».

Драмгурток — 6 асоб — тут і хлопцы дзейнічаюць — рыхтуе «Пярэстую расулю» — поўную здаровага, бестурботнага гумару п'есу. І гэта пакуль усё аб людзях сваёй вёскі, якія не сядзяць залажыўшы рукі. Веру, што чытачы яшчэ аб іх пачуюць не раз.

Вера Леўчук

ГАСПОДЗЕ

Галену Антасюк і яшчэ некалькі асоб, якія тут зусім не працуюць. Усюды поўна смецця, неахайна. Але гэта яшчэ нічога ў параўнанні з кладоўкай. Заглянуўшы ў яе, валасы нам сталі дыба на галаве. Мяса з пашляхтаванага парсюка валяецца проста на бруднай падлозе. Побач і разам з ім нейкія брудныя шматы, венікі, паржавелыя банкі. Усё гэта перамешана з каўбасамі і другімі вандлінамі. Пабачылі б гэта наведвальнікі нараўскай гасподы, тады раз назаўсёды адхацелася б ім тут сталавацца! А побач кладоўкі стаіць сабе, красуецца новенькая халадзільная шафа. Адкрываем яе. Што за нечаканасць! У шафе, прызначанай на мяса, кухарка перахоўвае гарох, макарон, мыла, ручнікі, а мяса ляжыць на падлозе! Злосць чалавека бярэ ад такога безгалоўя. Кіраўнічка з кухаркай стаяць, пацікаючы плячыма, і ніяк нам не могуць растлумачыць, чаму так дзеецца.

Тут жа ў гасподзе сустракаем і мясцовага гаспадара, старшыню ГРН у Нарве — Мікалая Федарука. Ён неахвотна адрываецца ад стала і кампаніі.

— Ці ёсць пры вашай грамадскай радзе камісія па справах забеспячэння насельніцтва? — пытаем.

— Некалі выбіралі, — адказвае.

— А хто старшыня гэтай камісіі?

— Не ведаю.

— А ведаеце, што дзеецца ў вашай гасподзе?

— Ну, гэта ўжо не мая справа.

— Як жа не вашая? Вы ж тут гаспадар.

Старшыня выразна нецярплівіцца.

— Прабачце, — кажа ён, — але я спяшаюся на аўтобус. Не развітаўшыся з намі, ён хутка выходзіць.

Выходзячы з кухні, мы ізноў сустракаем старшыню. Ён сядзіць далей на сваім старым месцы паміж сябрамі. На стале — недапітая бутэлька гарэлкі (у зале, дзе забаронена піць алкаголь!). Пабачыўшы нас, старшыня дэманстрацыйна адварочвае галаву.

У Дуброве, сустрэла нас яшчэ большая непрыемнасць. Адкрыўшы халадзільную шафу гасподы, бухнула нам у твар хваля гнілога смярдзючага паветра. Працаўнік санітарна - эпідэміялагічнай станцыі сцвердзіў, што ўсё мяса сапсутае. А яго ж вось, вось мелі кінуць у кацёл. Над гэтай гасподай, на паверсе, змяшчаецца прэзідыум ПРН разам з аддзелам гандлю, працаўнікі якога штодзённа тут сталуюцца.

Чаму ж тады ніхто не хоча заглянуць на кухню і часцей правесці кантроль?

* ✲ *

Пастаянна павялічваюцца гандлёвыя абароты гаспод. У мінулым годзе сума гэтых абаротаў перавысіла 117 мільёнаў злотых. Відавочныя намаганні ГС-аў да лепшага абсталявання сталовых. Праводзіцца таксама акцыя спецыялізацыі персаналу. Але вясковая гастраномія — гэта спулдзельчая гастраномія, і абавязкам яе не толькі заспакойваць голад наведвальнікаў, але таксама вучыць насельніцтва рацыянальнага харчавання, папулярызацыя высока аджыўчай і каларычнай ежы і фармаванне эстэтычных звычаяў. На жаль праўленні нашых ГС-аў глядзяць на вясковыя гасподы і «бары» выключна з гандлёвага боку, часта нават накідваючы ім зверху план абаротаў і продажу алкаголю. Нічога тады дзіўнага, што ў такой сітуацыі часта нашыя гасподы стаюцца выключна гарэлачнымі піўнымі. Бо як жа інакш можна назваць гасподу ГС у Карыціне, Сакольскага павета, дзе сума грошай з продажу гарэлкі на сем разоў большая ад сумы атрыманай з продажу ежы. Не сустрэлі мы ніводнай гасподы, у якой не хапіла б гарэлкі ці віна, але гарачай стравы, або наогул ежы вельмі часта не хапае.

На Беласточчыне ў мінулым годзе ў гасподах і «барах» продана гарэлкі (не ўлічваючы віна і піва, а гэта ж таксама алкаголь) на суму 48.998.000 злотых, а прадукцыя кухні склала 18.000.000 злотых.

Наступнай вельмі кепскай з'явай з'яўляецца вельмі агранічанае і манатоннае меню нашых сталовых. Апрача катлеты, мяса, бульбы, капусты, агурца і бульбяна - гарохавага супу, нічога больш не атрымаеш у нашых гасподах. З закусак: селядзец марынаваны, вараныя яйкі (не заўсёды свежыя) і бочак, які хутчэй можна залічыць да сала.

Ніхто нас не пераканае ў тым, што вясковы наведвальнік гасподы не мае апетыту на іншыя стравы. Проста абслуга кухні выкручваецца ад больш патрабуючых працы страў.

Вельмі мала ўвагі абслуга звяртае на эстэтыку. У некаторых гасподах з падлогі, печаў, падаконнікаў, а нават сталоў бруд можна плугам араць. Няма вешалак. Павыкрышваны паўміскі, шклянкі, паломаныя відкі і нажы. Большасць з гэтых недахопаў можна было б хутка ліквідаваць, і гэта вельмі малым коштам. Звыш 8.000.000 чыстага даходу, які вясковая гастраномія атрымала ў мінулым годзе, хіба забавязваюць да таго, каб пабольшыць сродкі на лепшае абсталяванне і эстэтыку. Трэба памятаць, што вясковая гаспода вельмі часта з'яўляецца адзіным месцам публічнага прабывання людзей, данага асяроддзя. Таму ў ніякім выпадку яна не можа быць рассаднікам п'янства.

Тысячы людзей штодзённа наведваюць нашы гасподы і «бары», а гэта мабыць, да нечага забавязвае гандлёвыя ўстановы.

В. БАРШЧЭЎСКІ
Т. ЧАЧКОЎСКІ

ЦІ БУДЗЕ ДЗЯРЖАВА ЦЫГАН

Арганізацыя Аб'яднаных нацый незадоўга будзе разглядаць незвычайную ў дзеянні ААН справу, а менавіта прапанову Вайду Ваяводы III, які дамагаецца прызнання тэрыторыі для незалежнай дзяржавы цыган, Раманэстан, якая складалася б з 9 мільёнаў жыхароў.

Вайду Ваявода III з'яўляецца каралём цыган. Тры гады таму назад ён быў выбраны на гэтую пасаду Вялікай Радай цыган у Анкары. Вайду Ваявода III — гэта публіцыст і мастак. Жыве ў Парыжы. Там ён апублікаваў сямітомную «Гісторыю сімвалаў, легенд і цыганскіх звычаяў».

— Закладаем асновы новай дзяржавы і новага народу, — заявіў 40-гадовы кароль без зямлі. — У Парыжскай сядзібе ЮНЭСКО адбудзецца сусветны з'езд цыган. На гэтым з'ездзе будуць абмеркаваны важнейшыя праблемы нашай будучыні. Галоўнай справай з'езда будзе прыняцце гістарычнага звароту да ўсіх народаў свету ў справе дапамогі ў арганізацыі дзяржавы цыган.

Арганізацыі Аб'яднаных нацый будзе прадстаўлена канстытуцыя з патрабаваннем прызнання нас незалежным народам. Дзяржава цыган Раманэстан можа быць утворана дзе-небудзь на свеце. Мы гатовы, — прадаўжаў Вайду Ваявода, — згадзіцца нават на бязлюдны востраў і тады пакажам усяму свету, што мы здольныя перарабіць гэтую зямлю ў квітнеючыя сады.

Вайду Ваявода III працягвае спробы паднятыя яшчэ перад вайной яго папярэднікам Яношам I, які планаваў утварыць дзяржаву цыган на пустынных землях паўднёвай Абісініі.

Дакладнай лічбы цыган ніхто не ведае. Вайду Ваявода III сцвярджае, а словы яго ў асноўным згаджаюцца з данымі ААН, што жыве на свеце 9 мільёнаў цыган. У гэтым ліку 4 мільёны ў краінах Лацінскай Амерыкі, 2,5 мільёна ў Заходняй Еўропе, 1,5 мільёна ў Савецкім Саюзе, 30.000 у Ізраілі і невялікія групы ў Азіі, Афрыцы і Аўстраліі.

Ці гэтыя прыгожыя планы Вайду Ваяводы III будуць рэалізаваны? Ці пасля тысячагодняга бадзяння народ гэты нарэшце дойдзе да мэты свайго жыццёвага шляху? Ці будзе незалежнай дзяржава цыган?

У ААН шмат дэлегатаў прыхільна адносяцца да звароту (яшчэ неафармленага) караля цыган, але найбольшай цяжкасцю будзе знайсці адпаведную тэрыторыю для гэтага «народу без айчыны».

Прыехаў я ў вёску за трактарыста. Маю асобны пакоік. Па старой звычцы сам засцілаю ложак, прыбіраю пакой, прасую вопратку і гд. У ПОМ-е работа мне па душы. Жыву добра са сваім гаспадаром і ўсімі жыхарамі вёскі. Не хапае толькі сябра жыцця. Мне сваталі некалькі дзяўчат, якія працуюць у горадзе. Многія стараліся пераканаць, што з такой дзяўчынай заўсёды будзе аб чым пагаварыць. Такой думкі трымаўся і я.

А сталася зусім інакш. Аднойчы давялося мне быць у аднаго гаспадара ў хаце. Яго дачка краўчыха. У хаце чысціня і парадак. На ёй таксама ўсё чыстае, акуратна пашытае. Мне яна адразу так спадабалася, што я то левым, то правым, то абыдвома вачыма прыглядаўся да яе. Твар Раісы быў румяны. Глыбока ў чорных вачах блішчэла нейкая незразумелая іскрынка. Заўважыў, што яна таксама пазірае на мяне. Раптам нашы позіркі сустрэліся. Я першы апусціў вочы. Відавочна дзяўчына адчула маю асаблівую сімпатыю да яе. Звярнулася яна з просьбай, каб я наведваў іх дом. І вось з гэтага пачалося. У час другога спаткання ў яе хаце сустрэлі мы адзін аднаго ўсмешкамі, як быццам блізкія знаёмыя. Яе разумны, дабрадушны твар у поўным росквіце прыгажосці і рэдкая акуратнасць яшчэ больш мне спадабаліся.

Цяпер я адчуваю, што мне цэлы час не хапае Раісы. І я з ёю ажанюся. І зараз я пераконаны, што сэрцу не загадаеш, што яно часта падпарадкоўвае сабе розум. Думаю, што правільна я пастулаю, жэнячыся на вясковай краўчысе, мілай Раісе. Прашу ў гэтай справе выказацца, Сэрцайка.

Лявон

Думаю, што каментарыі тут не патрэбны. Усё ясна, усё правільна.

СЭРЦАЙКА

ГАМАУСТАНОЎКА

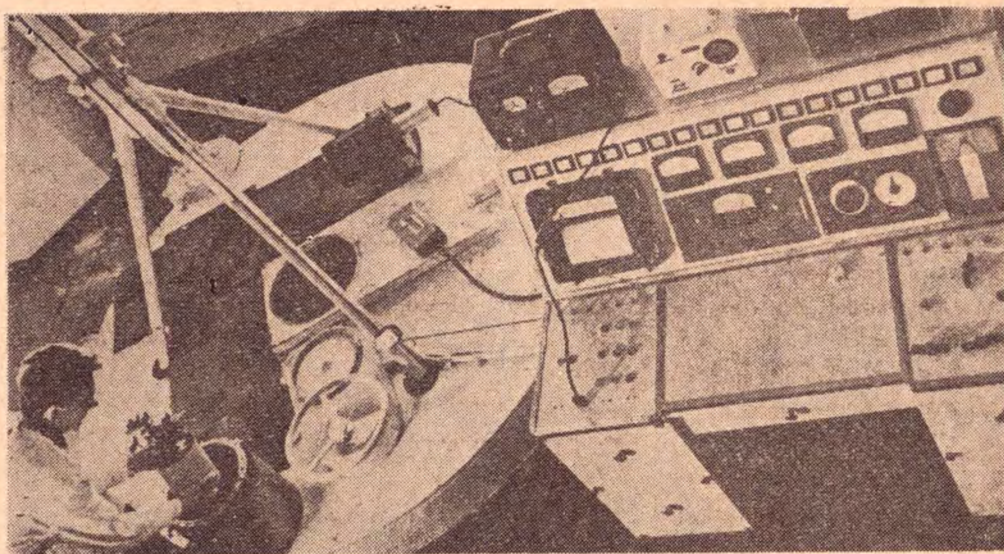

Аграфізічны інстытут — дзецішча Савецкага вучонага акадэміка А. Ф. Іофе. Тут займаюцца не толькі светафізіялогіяй раслін, але і фізікай глебы, выкарыстаннем у сельскай гаспадарцы паўправаднікоў і радыёактыўных рэчываў. На здымку гамаустаноўка, якая служыць для выкарыстання радыёактыўных рэчываў у сельскай гаспадарцы

Хто есць часнок, той не хварэе

Гавораць, што ў XVIII стагоддзі ў час вялікай эпідэміі джумы ў Марсэлі пры жыцці астаўся толькі той, хто еў многа часнаку і цыбулі.

Вялікую карысць для здароўя пацвярдзілі ў апошніх гадах доследы хімікаў. Часнок дзейнічае прафілактычна і як лякарства ў час вострых і хранічных інфекцый, такіх як катар страўніка і кішак, пры дызентэрыі, тыфе, халеры. Доўга невядомым было, якая субстанцыя знаходзіцца ў часнаку, што дзейнічае забойча на бактэрыі. Толькі ў 1944 годзе ўдалося яе адкрыць. З'яўляецца ёю аліцын, дзякуючы якому часнок мае лячэбныя ўласцівасці і адначасова характэрысты пах.

Антыбіятычнае дзеянне часнаку даецца асабліва добра заўважыць у час грыпу. Не дапускае ён да інфекцыі горла і гартані.

Прыносіць часнок льготу ў час бронхіту, пры астме і асабліва ў час коклюшу.

Трэба есці часнок у сырым выглядзе. Варэнне і смажанне нішчаць у часнаку аліцын.

Цыбуля — як вучыць батаніка, з'яўляецца блізкай сваячніцай часнаку. Мае яна падобныя антыінфекцыйныя ўласцівасці, хаця і слабейшыя. Аднак прыдаюць славу цыбулі не толькі сходства з часнаком, але найбольш розніца. Характэрыстычнай рысай цыбулі з'яўляецца яе нязвыклае багацце ў вітаміны і мінеральныя солі, якія неабходныя на ўмацаванне касцей. Таму цыбуля з'яўляецца добрым лякарствам для дзяцей і старых са слабымі касцьмі. Вонкавае застасаванне супрацьдзейнічае нарывам, прыспяшае загойванне ран.

Часночнае лячэнне. Кожнай вясною і кожнай восенню часночнае лячэнне прыносіць льготу людзям слабым, перамучаным працай.

Французскія дыетыкі рэкамендуюць два прыклады часночнага лячэння.

1) Кожны вечар трэба нацерці ад 1 да 4 зубкоў часнаку (пачаць ад аднаго зубка) і заліць шклянкаю цёплай вады. Раніцай працэдзіць, часнок выкінуць, а ваду выпіць.

2) Пасячы 1 альбо 2 зубкі часнаку, дадаць кропу і трохі алею. Назаўтра мазаць гэтым хлеб. Часнок лепш раздушваць, паклаўшы яго ў алей. Такое лячэнне (тып 1 альбо 2) праводзіцца 10 дзён у месяц і на працягу 3-х месяцаў.

Такім чынам маем таннае і добрае лякарства, якое ўмацоўвае арганізм, і якое даступна кожнаму. Трэба зазначыць, што часнок і цыбуля павінны быць у кожнай страве.

НАЙСТАРЭЙШЫЯ ЗААПАРКІ

Калі верыць біблійскай легендзе, то першым заапаркам на зямлі быў каўчэг Ноя. Калекцыя сабраная пад адной страхой гэтым «заолагам» была як быццам з прадстаўнікоў сарака чыстых і сарака нячыстых відаў фауны.

Зараз на зямным шары ёсць да 8.500 відаў птушак і да 6.000 відаў млекакормячых, а відаў насякомых і рэптыліі яшчэ больш.

Калі паявіўся першы заапарк? Кім і нашто быў ён створаны?

Старажытныя егіпецкія папірусы гавораць, што ў 1478 годзе да нашай эры ў Егіпце ўладарнічаў фараон Тутмос III, які вёў многа пераможных войнаў. Вяртаючыся з паходаў ён прывозіў з кожнай краіны ў сваю сталіцу Фівы розных звяроў і птушак. Іх скапілася так многа, што прыйшлося збабіць асобныя памяшканні. Такім чынам 35 стагоддзяў назад быў аснованы першы заапарк на нашай планеце. Ён быў размешчаны на жывапісным беразе Ніла непадалёк Фівы.

А на другім канцы зямлі, як сцвярджае кітайская «свяшчэнная кніга песень», радапачальнік дынастыі Чэў Ву-ванг 3100 год назад збабіў парк, якому даў назву «Парк Ума». Там былі звяры і птушкі з усіх канцоў Кітая і з суседніх краін.

Гэта былі першыя заапаркі на зямлі.

У 1520 годзе іспанцы, высадзіўшыся ў Мексіцы, убачылі там заапарк з басейнамі і клеткамі для драпежнікаў.

У Еўропе першы заапарк - звярынец паявіўся ў X стагоддзі пры манастыры Санкт-Гален у Швейцарыі.

УСЯКАЯ ЎСЯЧЫНА

Заходні Ірыян — інданезійская зямля. Яна павінна быць злучана з радзімай. Так думае народ Інданезіі. Дзяўчаты, якія вы бачыце на здымку, працуюць на адным з дзяржаўных прадпрыемстваў Джакарты. У адзін са студзеньскіх дзён яны выйшлі на вуліцы сторада, каб паказаць гатоўнасць змагацца за інтарэсы сваёй радзімы. На іх плячах ляжаў цяжар салдацкай вінтоўкі. На ўсёй Інданезіі грознымі для каланізатараў хвалямі нарастае рух за вызваленне Заходняга Ірыяна.

Экспедыцыя батанікаў савецкіх, польскіх і Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі вяла нагляд над раслінным светам у горах Паміру. Яна выкрыла здзіўляючую расліну. Утварае яна вялікія падушкі паўметравай таўшчыні, белага колеру альбо белажоўтага, у дыяметры яна дасягае двух метраў. Здалёк расліны вельмі падобныя да ляжачых авечак. Вельмі лёгка памыліцца, і можна падумаць, што гэта статак авечак. Падобныя расліны — «авечкі» спатыкаюцца ў Новай Зеландыі.

Варта адзначыць, што падарожнікі не раз памыляліся, лічачы, што расліны гэта авечкі і мяркуючы, што непадалёк знаходзяцца пасёлкі людзей.

У травяністых раўнінах і стэпах Аўстраліі шмат жыве кенгуру.

Паказаны на здымку кенгуру залічваецца да самых вялікіх. Яго цела мае амаль што два метры даўжыні, ды да гэтага даходзіць яшчэ метровы хвост. Звер гэты жывіцца раслінамі. Кенгуру добра скачуць. Іх скок дасягае часам 10 метраў даўжыні і 2—3 метры вышыні. «Малышы», якія прыходзяць на свет, матка носіць праз шэсць месяцаў у торбе на трыбуху.

У гонар XX гадавіны ППР

Павятовае Праўленне Саюза сялянскай моладзі ў Сямяцічах шырока разгарнула зараз агітацыйную працу сярод моладзі свайго раёна за адзначэнне XX гадавіны паўстання Польскай Рабочай партыі доўгатэрміновымі грамадскімі чынамі.

Члены паасобных гурткоў ССМ ахвотна прынялі прызыў свайго Павятовага праўлення. Яны перш за ўсё абавязаліся памагаць пры пабудове дарог у наваколлі іхняга месца пражывання. Такім чынам пры выдатным удзельніцтве маладых рук будуць пабудаваны брукаваныя дарогі, якія спалучаюць: Толвін — Харашчэва — Мілейчыцы, Антонін — Пабікры, Драгічын — Следзянаў, Сутна — Наміраў і Клюковічы — Катэрка; гурток ССМ з Камянкі абавязаўся дапамагчы пры пабудове святліцы ў сваёй роднай вёсцы.

Гэтыя абавязацельствы выконваюцца на працягу цэлага бягучага года. Моладзь спалучае іх з абавязацельствамі ў гонар краёвага з'езда Саюза сялянскай моладзі, які адбудзецца ў днях 24—26 лютага бягучага года. (вр)

Аб жыцці аднавяскоўцаў і моладзі

Наша вёска знаходзіцца ля Белавежскай пушчы, пры чыгунцы Чаромуха — Гайнаўка. Да 1945 года вёска была дрэнна пабудавана (адзін будынак з другім злучаліся), годам пазней успыхнуў вялікі пажар. Палавіна вёскі пайшла з дымам. Пасля таго з вёскі атрымалася 8 пасёлкаў. Амаль што ўсе пасёлкі маюць электрычнае святло. Сяляне купляюць маторы, касілкі. Цяпер вёска налічвае каля 140 гаспадароў. Маладыя хлопцы і дзяўчаты з Арэшкава вучацца не толькі ў сярэдніх школах, але і ў вышэйшых навучальных установах. За апошнія два гады было сарганізавана ў вёсцы многа разнародных курсаў, сярод іх было два матацыклавыя. У вёсцы ёсць пошта, ГРН, крама, святліца з пажарнай рамізай.

Моладзь — гэта будучае пакаленне і ёй у нас можна карыстацца вялікімі магчымасцямі. На жаль, гэтага ў нас не выкарыстоўваецца належна. Існуюць у вёсцы гурткі ЛьЗС, ЛьПЖ, ЗМВ, якія дзейнічаюць раз у год летам, а ў час зімовы, вольны ад працы, западаюць у сон. Адна толькі танцавальная вечарына ў святочныя дні дае знаць, што ў Арэшкаве ёсць моладзь. Тады ў святліцы сустракаюцца п'яныя асобы, наводзячы па-свойму парадак. Хоць гэтыя словы прыкрыя, аднак ля гэтага прайсці побач нельга.

Можа і нашыя гуртkоўцы раней прачнуцца і не заснуць больш у такі дарагі час.

Сцяпан Гурын
Арэшкава

З жыцця гуртка БГКТ у Літвінавічах

Вёска Літвінавічы — гэта адна з малых вёсак у Сямяціцкім павеце. У гэтай вёсцы быў заложаны гурток БГКТ у студзені 1961 г. Гуртком не было каму кіраваць, таму што няма там настаўніка, а моладзь сама не магла. Калі адбываўся чатырохднёвы курс для старшынь гурткоў БГКТ у Беластоку, прадстаўнік Літвінавіч уважна слухаў дакладаў і прыняў усё гэта да сэрца. Пасля прыезду ў вёску зараз пераказаў здабыты матэрыял для членаў гуртка. Моладзь пастанавіла сарганізаваць мастацкі калектыў. Хутка выбралі рэпертуар і падрыхтавалі яго на дзень 7 студзеня 1962 г. У гэтым дні яны выступалі са сваім рэпертуарам у роднай вёсцы. Яны падрыхтавалі п'есу «Дзесяць гектараў», некалькі гумараў і беларускія і рускія песні. Мастакі з Літвінавіч не агранічыліся толькі да выступлення ў сваёй вёсцы, яны і пачалі выязджаць у другія вёскі. 8 студзеня выступалі ў вёсцы Нурцы, дзе падбілі сэрцы гледачоў сваім выступленнем. 19 студзеня 1962 года выступілі ў Мілейчыцах, а 20 студзеня ў Вульцы Нурэцкай. У далейшым думаюць выступіць у наступных вёсках: Тымянцы, Сяміхочы, Вэрпалі, Вілянове і Такарах. Кіраўніком калектыву з'яўляецца таварыш Косця Мішчук, які выконвае ролю Петрука ў п'есе «Дзесяць гектараў», а таксама выступае з гумарам. Ролю Грышкі выконвае Ажэхоўскі. Песні спяваюць Леакадзія Чаропская і Галя Мішчук, а ім акампаніруе на баяне Здзіслаў Чаропскі. Песні іх цешацца вялікай папулярнасцю сярод гледачоў. Пасля кожнай песні бісуюць. Найбольш гледачам падабаецца песня ў іх выкананні «Сколько в небе звезд». Сваё выступленне мастакі з Літвінавіч пачынаюць песняй «Вітаем мы вас, госці дарагія», далей ідзе п'еса «Дзесяць гектараў». У п'есе вельмі прыгожа выконвае сваю ролю Пеці — Косця Мішчук. З гумару найбольш цікавы скетч «У доктара», які выконвае Ажэхоўскі. На заканчэнне праграмы ўсе спяваюць песню «Бывайце здаровы». Моладзь з Літвінавіч улажыла многа працы, таму што многія з іх не ведалі літаратурнай беларускай мовы. У будучыні моладзь з Літвінавіч хоча падрыхтаваць другую п'есу, а за заробленыя грошы думаюць купіць сабе тэлевізар.

У. Л.
Мілейчыцы

АХВОТНЫМ ВУЧЫЦЦА

Аб экстэрністычных экзаменах

Мы атрымалі некалькі лістаў нашых чытачоў з пытаннямі, якім чынам можна здаць экзамен на атрыманне атэстата сталасці па праграме сярэдняй агульнаадукацыйнай школы і ці можна здаваць экстэрністычна (па падрыхтоўцы дома) экзамены з паасобных класаў сярэдняй агульнаадукацыйнай школы.

Ахвотна адказваем і раім скарыстаць з адказу. Як экзамен на атэстат сталасці таксама і экзамены з паасобных класаў сярэдняй агульнаадукацыйнай школы здаваць можна экстэрністычна. Адносна такіх экзаменаў, існуюць зараз актуальныя пастановы Міністэрства Асветы.

Экстэрністычны экзамен на атэстат сталасці па праграме агульнаадукацыйнага ліцэя для працуючых могуць здаваць кандыдаты, якія закончылі 25 год жыцця і маюць пасведчанне аб заканчэнні не менш чым 7 класаў пачатковай школы. Экзамены праводзіцца паводле 3 наступных груп прадметаў:

1. Гуманістычныя прадметы:
   - польская мова — пісьмова і вусна.
   - замежная мова — пісьмова і вусна
   - гісторыя — вусна
   - веды аб Польшчы і сучасным свеце — вусна.
2. Прыродазнаўчыя прадметы:
   - біялогія — вусна
   - хімія — вусна
   - геаграфія — вусна.
3. Матэматычна - фізічныя прадметы:
   - матэматыка — пісьмова і вусна
   - фізіка — вусна.

Выбар чарговасці здавання экзаменаў па гэтым групам прадметаў залежыць ад здаючага, і можна здаваць нават на працягу 3 год.

Да экстэрністычнага экзамену з паасобных класаў сярэдняй агульнаадукацыйнай школы для працуючых (VIII, IX, X класы) могуць прыступіць кандыдаты, якія закончылі 18 год жыцця і маюць закончаную пачатковую школу.

Экзамены праводзяць аддзелы асветы для дарослых пры кураторыумах школьных акруг (у нас — пры Кураторыум Беластоцкай школьнай акругі ў Беластоку. На атэстат сталасці экзамены праводзяцца ў чэрвені і верасні, а з паасобных класаў сярэдняй школы — ад 15 мая да 30 чэрвеня. У адным і другім выпадку заявы можна складаць да 30 красавіка і трэба далучыць: 1) аўтабіяграфію, 2) пасведчанне з 7-га (або старэйшага класа), 3) 2 фотаздымкі, 4) пасведчанне аб нараджэнні.

Заявы кіраваць у Аддзел асветы для дарослых пры Кураторыум Беластоцкай школьнай акругі ў Беластоку.

М. К.

КОНКУРС на найлепшую беларускую вышыўку

Аддзел Беларускага грамадска - культурнага таварыства ў Беластоку арганізуе конкурс «НА НАЙЛЕПШУЮ БЕЛАРУСКУЮ ВЫШЫЎКУ» для жыхароў горада Беластока. Удзел у конкурсе можа браць кожны, хто ў тэрміне да 1 красавіка 1962 года прышле па адрасу: **Аддзел Беларускага Таварыства ў Беластоку, вул. Варшаўская 11** ад аднае да пяці вышывак з чытэльным прозвішчам і адрасам выканаўцы. **Найлепшыя працы будуць на выстаўцы ў пачатку красавіка. За найлепшыя працы выканаўцы атрымаюць рэчавыя ўзнагароды.**

Настаўнікі — радныя дзейнічаюць

З цікавай і добрай ініцыятывай выступіў Аддзел Саюза настаўнікаў у Гайнаўцы. Па яго прапанове адбылася ў Гайнаўцы нарада настаўнікаў — радных Ваяводскай, Павятовай, Гарадской і Грамадскіх рад. Тут была прадыскутавана праблема працы радных. У сувязі з патрэбнасцю каардынацыі працы быў пакліканы гурток радных, на чале якога стаў радны Павятовай рады, старшыня Камісіі павета — тав. Яўгені Небжыдоўскі.

Гэтая сустрэча радных прынясла многа карыснага. Тут прадстаўлены да разгледжання такія справы, як: бытавыя праблемы настаўнікаў, забеспячэнне школы ў Ласінцы ў апал, рэалізацыя фінансавых належнасцей праз Грамадскую раду ў Кленіках школам, давоз хлеба настаўнікам праз ГС, недахоп матэрыялаў у кнігарні і ПЗГС для школьных кааператываў і г.д. Нарада паказала, каб радныя настаўнікі прымалі пастановы ўсіх настаўнікаў на раённых канферэнцыях і гаварылі аб іх на пасяджэннях камісіі і сесіях. Гэтая ініцыятыва напэўна прынясе добрыя вынікі.

Аляксандр Закройшчык
Кленікі

АРЛЯНСКАЯ КАФЛЯ

Кафля Бельска - Падляшскага прадпрыемства тэрэновай прамысловасці вядома не толькі ў Орлі і ў навакольных вёсках, але таксама ў Гданску, Быдгашчы, Любліне і Варшаве. У гэтым прадпрыемстве працуе больш 140 чалавек, а ў час сезону нават 180. Тут знаходзяць працу жыхары Орлі, Кашалёў, Рэдут, Міклашоў і іншых вёсак.

Усіх рабочых моцна радуе тое, што іх прадпрыемства ў мінулым 1961 годзе дабілася вялікіх працоўных поспехаў. Дзякуючы ахвярнай працы ўсіх рабочых, а таксама дзякуючы механізацыі некаторых працаёмкіх работ прадпрыемства значна перакрочыла прадукцыйныя планы і атрымала больш як 900 тысяч злотых чыстага даходу. І таму ў красавіку ўсе працаўнікі гэтага прадпрыемства атрымаюць трынаццатую зарплату.

Як паведамляе нас намеснік тэхнічнага дырэктара Янка Сакалоўскі, ёсць усе магчымасці, каб выпрадукаваць адзінак кафлі не 1610000 (гэта прадукцыя 1961 г.), а значна больш. Таксама бетанярня значна павысіць сваю прадукцыю, бо запланавана змеханізаваць у ёй амаль ўсе работы. мх.

Урок роднай мовы

Шмат ёсць школ, дзе настаўнікі ўсё яшчэ лёгкадумна адносяцца да ўрока беларускай мовы. Дзеці тады зусім не вывучаюць яго. Але ёсць і школы, дзе беларуская мова стаіць на высокім узроўню. Часам нават ёй адводзіцца больш увагі. У Старым Ляўкове ёсць сямігадовая школа, і дзеці ад самых ранніх год пачынаюць вучыцца роднай мовы. Потым у вышэйшых класах яны не маюць ужо вялікіх цяжкасцей. На ўроках выкарыстоўваюць часопісы «Ніву» і «Зорку». Вучні чытаюць прыгожыя вершы маладых паэтаў, цікавыя казкі, апавяданні. «Ніва» і «Зорка» дапамагаюць у вывучэнні беларускай мовы. Усе вучні рэгулярна вядуць падпіску «Нівы» ад яе першага нумару. Настаўніца Надзя Адамюк вельмі цікава вядзе ўрокі, заахвочвае дзяцей і падказвае, якую чытаць літаратуру. Многа вучняў добра авалодала беларускую мову. Яны добра чытаюць і пішуць.

Янка Цялушэцкі
Новае Ляўкова

У КУЗАЎСКАЙ КРАМЕ

Міколу Алексеюка ўсе добра ведаюць у Кузаве. Кожны жыхар гэтай вёскі, сустрэўшы таго маладога, 22-гадовага юнака, заўсёды вітае яго з вясёлай усмешкай.

М. Алексеюк працуе ў мясцовай краме прадаўцом ад 1960 года. Пакахаў ён сваю прафесію, пакахаў таксама кліентаў. І жыхары Кузава палюбілі новага прадаўца. З першага дня пачалося цеснае супрацоўніцтва з насельніцтвам. Коля вельмі добра ведае патрэбы сялян. Таму ў яго краме можна заўсёды купіць артыкулы першай патрэбы. Бывалі выпадкі, што ў Чаромусе нечага не хапіла, а ў Кузаўскай краме бяры, колькі хочаш. У М. Алексеюка заўсёды чыстата і парадак.

Мацейка

КІНО

Праграма ад 26 да 1.III. 1962 года

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа „Normandia-Niemen" (radz.)
Кляшчэлі „Zwykła historia" (radz.)
Нарва „15,10 do Yumy" (USA)
Нараўка „Mein Kampf" (szwedzki)
Чаромуха „Na tropie przemytników" (duński)
Чыжы „Mąż swojej żony" (polski)

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі „Wyzwanie" (włoski)
Бранськ „Dzień pierwszy" (NRD)
Орля „Normandia-Niemen" (radz.)
Райск „Korsarze Pacyfiku" część I. (radz.)

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок „Na tropie przemytników" (duński)
Міхалова „Perła" (meksykański)
Супрасль „W. I. Lenin" (radz.)
Чорна Весь „Żegnajcie gołębie" (radz.)

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Мельнік „Żywi bohaterowie" (radz.)
Мілейчыцы „Słońce wschodzi nad Bengalem" (pakistański)
Нурэц „Światło na biegunie" radz.)

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі „Człowiek ze słomy" (włoski)
Сухаволя „Expo 58" (radz.)
Шудзялава „Miłość należy cenić" (radz.)
Янаў „Romeo, Julia i ciemność" (czeski)

У днях ад 26 лютага да 1 сакавіка б. г. у мясцовасцях: Навасады, Гродзіск, Ліпск, Новы Двор і Ружаны Сток фільмаў высвятляць не будуць.

Добры пачатак

Нядаўна вёску Мокрэ наведаў мастацкі гурток БГКТ з Грэдэль. У сувязі з гэтым адбыўся супольны вечар, на якім грэдалёўская моладзь паставіла п'есу «Мундзір сватам». Жыхары вёскі засталіся вельмі задаволены гэтым сяброўскім візітам.

Мікалай Нікіцюк
Мокрэ

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1.
Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.
Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł. kwartalnie — 7,20 zł półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28.80 zł Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.
Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa ul. Wilcza 46 Nr konta PKO I-6-100024.
Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4.70 $ w Europie. 5 $ — w USA.
Nakład 5000 Błtk F-3

КАНСЕРВАВАНАЕ •ПАВЕТРА•

— Ці можна, суседзіку?

— Гледзячы што. Не ўсякаму ўсё можна, — адазваўся гаспадар.

— Пытаю, ці можна ўвайсці?

— Гэта яшчэ залежыць, як увайсці. Другі раз увойдзеш і выйсці не зможаш, — адазваўся гаспадар.

Чалавек за дзвярыма відавочна страціў цярплівасць. Дзверы раптоўна адчыніліся прапускаючы ў хату суседа.

— Насмешкі стружаш, — загаварыў увайшоўшы з крыўдай, а тут справа сур'ёзная, так сказаць, дзяржаўнага маштабу справа.

— Дзяржаўныя справы бываюць розныя, — адказаў гаспадар. — За адны ўзнагароджваюць, а за другія ў турму садзяць. Мне, напрыклад, індывідуальныя справы больш падыходзяць. Для дзяржаўных спраў у мяне патыліца за слабая.

— Прыстанеш да кампаніі? — запытаў сусед не звяртаючы ўвагі на разважанні гаспадара. — Разгорнем справу, так сказаць, на вялікі палец. Першымі людзьмі ў вёсцы будзем.

— Першымі?.. Няхай мяне ўгоднікі Божыя ўсцерагуць ад гэтага. Выгадней быць першым ад канца. Санную дарогу пракладаць найлягчэй апошняму.

— Старшыням і сакратарам грамадскіх рад зарплату павысілі, — гаварыў сусед не звяртаючы ўвагі на гаспадаравы рэплікі. — А могуць яны яшчэ больш атрымаць, калі ў грамадзе разгорнецца прамысловасць.

— Ну, гэта для нас не пагражае. Якая ж у нас прамысловасць. Гной прадукуем ды толькі.

— Правільна! — падхапіў сусед. — А мы з табой трэст арганізуем. За гэта нас грамадская рада на руках будзе насіць.

— На руках не вельмі зручна. Панясуць, а пасля змораццa ды кінуць так, што костачак не пазбіраеш, — пярэчыў гаспадар.

— Эх, баранавая галава! На язык то ты мастак, а на справах — прастак. Ці чуў ты, што ў Амерыцы вясковае паветра прадаюць у кансервных пушках?

— У Амерыцы дык могуць, — згадзіўся гаспадар. — Там лаўкачы нагавіцы праз галаву здымаюць.

— А мы ж таксама не лыкам пашыты. Разгорнем такое прадпрыемства, што амерыканцы лопнуць з зайздрасці. Уяві сабе толькі такую наклеечку на кансервнай пушцы: «паветра сасновага бору», або «раніца нараўскіх берагоў»

— Гэта так, — згадзіўся гаспадар. — Такую вытворчасць можна мігам пашырыць: «каровіны аладкі на квітнеючай канюшыне», «конскі пот з палявым вецярком», — толькі каму збываць гэтыя кансервы?

— Летам жыхары горада, як татарскія орды, запаўняюць нашыя вёскі, каб вясковым паветрам надыхаць. А тут, якая ж выгада! Адкрые гаражанін пушку, і можа ўдыхаць сабе ўдосталь вясковага паветра, не крануючыся з месца. Расходы ў нас будуць толькі на ўпакоўку, а сыравіна — бясплатная, — пераконваў сусед.

— У фінансавым аддзеле быў? Разнюхаў, якое там паветра адносна твае задумы? Як абкладуць налогамі, то не хопіць нам з табою нават для сябе паветра, не гаворачы ўжо аб продажу.

— У страха вочы вялікі, — пярэчыў сусед. — Разгорнем вытворчасць дык льготы прызнаюць, а там некалькі мільёнаў пушак нашага паветра махнем на экспарт, дэвізы атрымаем.

— Адказваюся! Вываз у капіталістычныя краіны дэмакратычнага паветра — гэта ўжо палітычная справа. За такія справы мы можам апынуцца там, дзе зусім няма свежага паветра. Пры гэтым яшчэ невядома, як з тамажнымі ўладамі. Пачнуць у нашым паветры шукаць валюты, папсуюць паветра і з экспарту выйдзе пшык. Катэгарычна адказваюся! — сказаў гаспадар.

Здавалася б, простая справа, аднак з развіццём прамысловасці вёсках узнікаюць не малыя цяжкасці. У Амерыцы зручней паветраныя справы рабіць.

Дзядзька Лявонь

Перспектывы.

Гаворыць Ігнатка

Кожны вечар у Мірона
Бабскі сход.
Там Аксеня і Матрона,
Ганна, Манька, Олька плённа
Перасудзяць увесь народ.
Не заводзяцца кудзеляй,
Ані жаднай рукадзеляй.
Напрыходзяць, за стол сядуць
І бяруцца за нараду.
Адкрывае Надзька - сватка,
Хто як корміць парасятка.
Рассудзілі, што ў Ігнатка
На ўсю вёску парасятка;
Сонька ўмее дагледаці,
Такой жонкі пашукаці.
Не такая весь як Верка,
Што глядзіць толькі ў люстэрка.
Або ў Олькі, у Кірылкі —
Ні авечкі, ні кабылкі.
На апошнюю кароўку
Закідала ўжо вяроўку,
Каб прадаці на ярмарку.
Вось як ладзіць гаспадарку!
— Гаспадаркай упраўляці
Трэба ўмець, бы ў карты граці, —
Дадае Матрона - цётка,
Далучыўшыся да плётак.
— А да цёткі Саламейкі
Жаніхоў у дзве калейкі, —
Па сакрэту кажа Юлька.
— Ёсць на іх ў мяне пілюлька.
Як дала Валодзі й Косці,
Пажаніліась хлопцы ў посці.
Як так пойдзе, то ў Мясніцы
Можна многа пажаніці.
Аб Настусі і аб Полі
Языкамі памалолі,
Перайшлі да Серафімкі,
Што адведкі хутка ў Нінкі,
Коля з Васяю дзве чашкі
Захавалі ўчора бражкі,
І што давялося Федзі
За братоў ў турме адседзець,
А за працай у Марусі
Завяліcь малі ў кажусі.
Манька зноў, што ў Фіроні
Увесь кажух пагрызлі лоні.
З самых пят аж да каўнера
Языкамі ўсіх прамерал[illegible].
— Гэты бабы і дзяўчаты —
Сельскі суддзі й адвакаты, —
Кажа так аб іх Ігнатка,
Бо ён сочыць за парадкам.

Стары ваш знаёмы
з даўнейшых газет,
Іван Ігнатка,
Бельскі павет

НАПРАЦАВАЎСЯ.

АЎТАРЫТЭТ

(Малая п'еса ў трох дзеях)

Асобы: Іван Лайко — малады інжынер, дырэктар прадпрыемства ў горадзе. Ганна —яго маці. Іра Сакрэтная — яго сакратарка. Мікалай — бацька Івана.

ДЗЕЯ I. Ганна кладзе ў карзіну яйкі і завінутае ў чыстую, белую паперу, масла. Мікалай, падкінуўшы жывёле корм, вярнуўся ў хату.

Мікалай: Ты паспяшайся, Ганна, бо цягнік уцячэ, а заўтра не паедзеш, малаціць будзем. Я ўжо запэўніў малатарню і людзей папрасіў... І не вельмі дазволіць час паехаць табе да Івана ў наступным тыдні. Вазьмі там больш яму. Няхай мае. Перад першым мо' ужо грошы развёў. Мы тут у вёсцы дык за хлебам і бульбай пражывем.

Ганна: Узяла, узяла. Да першага Івану напэўна хопіць.

ДЗЕЯ II. За сталом сядзіць Іван Лайко. У дзвярах стаіць Іра Сакрэтная.

Іван: Па-мойму, апрача грошай, самае важнае чалавеку — гэта аўтарытэт. Уласны аўтарытэт...! І я яго маю. Толькі вы не падрывайце майго аўтарытэту. Зразумела? Бо пойдзеце прэч з работы.

ДЗЕЯ III. Іван, зачыніўшы дзверы, што раздзялялі яго пакой ад пакоя сакратаркі, стоячы, пастуквае алавіком па стале і паўтарае: «аўтарытэт, справа важная, аўтарытэт справа важная...» Іра ў сваім пакоі стукнула па гузіках машыны да пісання. Пачулася стук з калідора ў дзверы. Увайшоў сярэдняга ўзросту мужчына і, толькі прывітаўшыся, пайшоў у пакой дырэктара. Ізноў стук у дзверы, тым разам нязграбнае. Увайшла Ганна.

Ганна: Добры дзень. Ці тут працуе мой сын, Іван Лайко?

Іра: Ага, тут. Гэта вы мама нашага пана дырэктара, вы з вёскі? (Паціху) Ён увесь час гаворыць, што родам з Варшавы. Толькі, прашу, не гаварыце сыну, што я гэтак вам сказала. (Іра адчыніла дзверы ў пакой дырэктара) Ваша мама прыйшла да вас.

Іван: (Выйшаў да Ганны, злосна ўскінуў вачыма). Хадзі, мама. (Абое выйшлі на калідор). Чаго ж ты прыйшла сюды! Я толькі сораму набяруся за цябе. Ты падрываеш мой аўтарытэт.

Ганна: Нічога сынок, не саромся за мяне. О, як ты хутка забыў пра нас. Не хочаш нават наведаць. Я прывязла табе крыху харчавання.

Іван: Дык ідзі там вось (паказвае на калідоры крэсла) сядзь і пачакай, пакуль я гадзіны адбуду. А гэта добра, што прывязла, бо я грошы разматаў. Але сюды прыйшла, тут мой аўтарытэт... (і Іван вяртаецца ў свой пакой).

М. Кураш

САМААБСЛУГОЎВАННЕ

ПАМІЖ СУСЕДКАМІ

Куры цёткі Агрыпіны панадзіліся лазіць у гарод суседкі Ганны. Ганна некалькі разоў напамінала суседцы аб тым, што куры робяць шкоду, але тая і вухам не вяла. Тады Ганна думае: пачакай, я табе ўстрою фокуса!

Раніцай, чуць свет, калі Агрыпіна яшчэ спала салодкім сном, Ганна наклала ў фартух яек і панясла ў гародчык. Удзень, калі Агрыпіна праходзіла каля гародчыка суседкі, Ганна пачала выбіраць з баразны ў фартух яйкі. Агрыпіне ад зайздрасці вочы на лоб вылезлі. З таго часу Агрыпіна ніколі не пускала курэй у Ганнін гародчык. У хлеўчыку іх замыкала.

Оля Сэвэрын
Мастаўляны

У СУДЗЕ

Суддзя павучае сведку, што той абавязаны гаварыць толькі тое, што сам бачыў, а не тое, што яму здаецца, або што чуў ад іншых. Пасля гэтага павучэння суддзя пытае:

— Калі і дзе сведка нарадзіўся?

— Не магу сказаць, Высокі судзе, я ж гэтага не бачыў, — адказаў сведка.

Люда Грыгарук
Галады

ЗАЛАЖЫЎСЯ

— Чаго ты, Васіль, стырчыш каля рэчкі?

— Сцёпка са мной залажыўся, што вытрымае пад вадой дзве мінуты. Прайшла ўжо гадзіна, як даў нырца і ўсё не выходзіць.

Віктар Баран
Палічна

ШТО ЛЕПШАЕ

— Навошта ты купіў гэтае радыё, — папракала жонка мужа. — Лепш ужо было б зрабіць гадавую падпіску на газету. Гэта і танней і лепш. Радыё табе газеты не замяніць.

— Чаму не замяніць?

— Ці ж закруціш ты ў радыё, напрыклад, селядцы?

Надзя Карчэўская
Кожына

АПРАЎДАЎСЯ

— Добрая справа, бачу. Усяго толькі два месяцы, як ты ажаніўся, а ўжо гузікі да свайго паліто сам прышываеш.

— Дурань ты, гэта ж не маё паліто, а толькі жонкі.

Аляксей Кулік
Фальваркі Вялікія

Без слоў.